

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická

Diplomová práce

Sportovní diplomacie Státu Katar

Lucie Nováková

Plzeň 2018

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
Katedra politologie a mezinárodních vztahů
Studijní program Politologie
Studijní obor Mezinárodní vztahy

Diplomová práce
Sportovní diplomacie Státu Katar
Lucie Nováková

Vedoucí práce:

PhDr. Jiří Zákavský, Ph.D.

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2018

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2018

Poděkování:

Na tomto místě bych velmi ráda poděkovala PhDr. Jiřímu Zákavskému, Ph.D za poskytnutou pomoc, připomínky a ochotu, kterou mi při zpracování diplomové práce věnoval.

Obsah

Úvod.....	6
1 Teorie sportovní diplomacie	10
1.1 <i>Soft power</i> a veřejná diplomacie	10
1.2 Sportovní diplomacie jako koncept.....	11
1.3 Nástroje sportovní diplomacie	16
1.4 Koncept zvolený pro tuto práci	21
1.4.1 Definiční znaky sportovní diplomacie	21
1.4.2 Vybrané nástroje sportovní diplomacie.....	22
2 Katar a důležitost sportu v jeho zahraniční politice	24
2.1 Katarská vládnoucí rodina.....	25
2.2 Strategie katarské sportovní diplomacie	26
2.3 Sportovní vzdělání	28
2.4 Výstavba nových sportovišť	30
3 Účast na významných sportovních událostech.....	33
3.1 Účast na Olympijských hrách	33
3.2 Účast na dalších významných sportovních událostech	34
3.3 Naturalizace sportovců.....	36
4 Organizace sportovních událostí	39
4.1 Nejvýznamnější pořádané sportovní události	39
4.2 Neúspěšné pokusy	43
4.3 Kritika a kontroverze.....	44
5 Charitativní a exhibiční sportovní činnost	46
5.1 Charitativní akce spojené se sportovním prostředím	46
5.2 Sportovci zapojující se do charitativní a exhibiční činnosti.....	49
6 Podpora sportovních médií	51
7 Sponzoring a nákupy ve sportovní oblasti	53
7.1 Nákup fotbalového klubu Paris Saint-Germain	53
7.2 Sponzoring	56
7.3 Značka sportovního oblečení Burrda Sport.....	58
Závěr	60
Seznam literatury a zdrojů	66
Resumé.....	77

Úvod

Sportovní diplomacie je poměrně mladým tématem, které je v rámci zahraničně politických aktivit států zkoumáno. Kvalitně prováděná sportovní diplomacie se dá využít k vytváření pozitivního obrazu státu v mezinárodním prostředí. Malý stát, jako je Katar, nedisponuje dostatečnými zdroji, z čehož vyplývá, že nemá příliš dobré předpoklady stát se významným státem a ovlivňovat výrazně dění na mezinárodní scéně. V posledních letech se tedy začal orientovat na posílení své tzv. *soft power*. Ústředním cílem veřejné diplomacie, která je jedním z nástrojů *soft power*, je vytváření pozitivního obrazu státu v mezinárodním prostředí, tedy zlepšování státní image v mezinárodním prostředí. Katar právě z tohoto důvodu začal využívat svou veřejnou diplomacii a zaměřil se právě na sportovní diplomacii, která pod aktivity veřejné diplomacie náleží.

Sportovní diplomacii, jak je zřejmé, využívají především státy, které se chtějí zviditelnit v mezinárodním prostředí a Katar je jednou z těchto zemí. Cílem této diplomové práce je zjistit, jaké nástroje sportovní diplomacie a jakým způsobem je Katar využívá ke zlepšení své image na mezinárodním poli. V případě tohoto státu je nutné si uvědomit, že je to země nedemokratická a právě díky sportovní diplomacii se dokáže zviditelnit a vylepšit svůj obraz v očích veřejnosti z ostatních států, které dbají na dodržování demokratických hodnot.

Možností, jak propojit sport s diplomacií, je mnoho. Sport je velice široká oblast, a státy, které se ho rozhodnou využívat ve své zahraniční politice díky němu mohou využívat nejrůznější nástroje a strategie. Sportovní diplomacie také hraje čím dál větší roli ve vyjednávání mezi státy i nestátními aktéry. Zdá se tedy být ideálním prostředím pro státy, které na běžné diplomatické půdě nedokážou najít společnou řeč. Práce nebude hodnotit úspěšnost katarské sportovní diplomacie v globálním měřítku.

Práce je koncipována jako jedinečná případová studie sportovní diplomacie státu Katar. Je omezena rokem 2006, zmiňuje však i nejvýznamnější události před tímto rokem, a věnuje se tématice až do roku 2017. Časové omezení je zvoleno

kvůli tomu, že Katar se na veřejnou diplomacii a tedy sportovní diplomacii zaměřuje především v novém tisíciletí, a v roce 2006 byl vydán státní dokument o sportovní diplomacii a cílech katarské diplomacie, z něhož poté vycházela i státní strategie sportovní diplomacie vydaná v roce 2011. Zároveň Katar v roce 2006 uspořádal významnou sportovní událost Asijské hry, které byly úspěšné a Kataru přinesly pozornost. Výzkumnou otázkou této práce je: Jaké jsou nástroje sportovní diplomacie, které stát Katar využíval ve své zahraniční politice ve zkoumaném období 2006 až 2017?

Práce je rozdělena na dvě hlavní části, a to teoretickou a empirickou. V první teoretické kapitole se práce zabývá základními koncepty souvisejícími s veřejnou diplomacií, sportovní diplomacií a *soft power*. Práce představí různé koncepty od různých autorů, jednotlivé nástroje a cíle sportovní diplomacie. V teoretické části práce její autorka představí sportovní diplomacii a teoretické úvahy hlavních autorů, kteří se jí zabývají (např. Stuart Murray, Geoffrey A. Pigman). Teoretické poznatky jsou aplikovány v druhé části. Práce se bude zabývat nástroji, které Katar využívá pro dosahování cílů skrz sportovní diplomacii, jako je například sponzoring sportovních televizních stanic a týmů, sponzoring oficiálních sportovních událostí a organizace významných sportovních událostí. Bylo zvoleno pět hlavních nástrojů sportovní diplomacie. Práce představí i nejdůležitější instituce, které se na provádění sportovní diplomacie podílejí. Bylo vytvořeno několik státních firem, které vytvářejí sportovní prostředí v samotném Kataru, jednou z těch významných je společnost *Aspire Foundation*, která vystavěla a vede multifunkční sportovní komplex. Tento park se nazývá *Aspire Zone*. Zároveň je institucemi myšlena i společnost *Qatar Sport Investment*, která je pro pochopení sportovní diplomacie Kataru významná. Velký vliv na zahraniční politiku má katarská královská rodina, jejíž vliv prostupuje i do státních firem. Další část práce se zabývá konkrétními nástroji sportovní diplomacie, které Katar využívá, přičemž každému z nich je věnována samostatná kapitola. Nástroje sportovní diplomacie jsou využívány k získání dobrého jména v mezinárodním prostředí, a právě způsoby, kterými se o to Katar snaží, budou zkoumány. V závěrečné části práce autorka zodpoví výzkumnou

otázku a zhodnotí, jak stát Katar formuluje svou zahraniční politiku na základě sportovní diplomacie.

Sportovní diplomacie je mladým tématem, ale i přesto je již publikováno několik knih na toto téma. Základní knihou, která se zabývá veřejnou diplomacií, a která je považována za počátek hlubšího zkoumání *soft power*, je kniha Josepha Nye *Power: The Means to Success in World Politics*. Právě tato kniha přináší koncept *soft power*, který bude v této knize zmiňován, a mnoho dalších autorů vychází z konceptu v této knize představeném. Tématem veřejné diplomacie se zabývá například Jan Melissen v článku *Public Diplomacy* a v knize, jejímž byl editorem, *The New Public Diplomacy: Soft Power in International Relations*, vydanou v roce 2007. Kapitola v knize, jenž popisuje vývoj sportovní diplomacie, je *Sport and Diplomacy* od Davida Blacka a Byrona Peacocka. Black a Peacock popisují mnoho názorných příkladů, na kterých ilustrují propojení sportu a diplomacie. Dalšími autory, kteří se zabývali sportovní diplomacií, jsou Vincent Mabillard a Dániel Jádi, kteří v roce 2011 vydali článek *Sports as Cultural Diplomacy: How Sport Can Make a Difference in Intercultural Relations*. V článku představují pohled na propojení sportu a diplomacie ve čtyřech způsobech: jako nástroj rozvoje, nástroj *soft power*, nástroj pro podpoření bližšího dialogu v multikulturních společnostech a jako nástroj k prosazení mírových vztahů na mezinárodní úrovni. V poslední době je vydáváno stále více článků a knih a sportovní diplomacie se dostává do stále většího zájmu vědců. Bylo vydáno několik článků, které se zabývají katarskou zahraniční politikou, případně přímo sportovní diplomacií. Danyel Reiche v roce 2014 publikoval článek *Investing in sporting success as a domestic and foreign policy tool: the case of Qatar*, kde se zabývá nejen typy sportovní diplomacie, které Katar využívá, ale také důvody, proč využívá právě sportovní diplomacii a k jakým cílům. Další článek zveřejnili Paul Michael Brannagan a Richard Giulianotti. Název článku *Soft Power and Soft Disempowerment: Qatar, Global Sport and football's 2022 World cup finals* napovídá, že se jedná o pojednání o důvodech snahy Kataru o pořádání mistrovství světa ve fotbale 2022. Článek Mahfouda Amary s názvem *The Pillars of Qatar's International Sport Strategy* se zabývá

hlavními pilíři sportovní diplomacie Kataru, a přináší tak důležitý pohled na pochopení jednotlivých kroků Kataru. Dalším zdrojem dat pro tuto práci jsou oficiální zprávy a analýzy vydávané katarskými vládními institucemi. Katarská vláda vydává oficiální dokumenty a strategie, kterými se její sportovní diplomacie řídí, a od roku 2006 se objevuje i stále více oficiálních článků o sportovní diplomacii Kataru. Strategie sportu, kterou Katar vydal, je nedílnou součástí jeho sportovní politiky.

1 Teorie sportovní diplomacie

1.1 *Soft power* a veřejná diplomacie

Mnoho autorů zabývajících se sportovní diplomacií vychází z Josepha Nye, který přišel s knihou, ve které popisoval koncept *soft power*. Rámec vytvořený Josephem Nyem se zaměřuje na tzv. přitahování, které vychází z kulturních zdrojů. Vlády používají vojenskou sílu k vyřešení hrozeb a bojů, kdy cílem je dosáhnout požadovaného výsledku v rozumném čase. Ekonomická moc je často podobně přímočará záležitost. Vlády mohou ekonomicky oslabit stát a jeho vládní představitele přes noc (zmrazení účtů, vydání sankcí). *Soft power* je obtížnější, protože mnoho jejích zdrojů jde mimo kontrolu vlád, a jejich účinky závisí do značné míry na přijetí od veřejnosti. Zdroje měkké moci pracují nepřímo a vytvářejí tak prostředí pro vyjednávání a případné vyřešení problému. Často je *soft power* viditelná až po měsících, či spíše po rocích od rozhodnutí ji využívat. Vytváření pozitivního obrazu o státu, či jiné entitě, není nová myšlenka, ale podmínky pro projektování *soft power* se v posledních letech dramaticky změnily. Od toho, že většina zemí na světě jsou demokraciemi, až po fakt, že informovanost běžného obyvatele je dnes na vysoké úrovni. Každý si může najít informace o téměř čemkoliv. Formování veřejného mínění se stává stále důležitější a zaměření státu na *soft power* je čím dál častější. Státy častěji využívají *soft power* v situacích, kdy potřebují upravit vnímání veřejnosti o svých jednáních. Reputace se stává stále důležitější, a vedoucí představitelé si uvědomují, že díky dobrému jménu mohou dosáhnout svých cílů. Vlády soutěží o důvěryhodnost nejen s jinými vládami, ale s širokou škálou nových alternativních médií a organizací, jako jsou například nevládní organizace, či sítě vědeckých komunit (Nye 2004: 99–110).

Soft power je do praxe prosazována skrz tzv. veřejnou diplomacii, která je v dnešním světě rozšířeným nástrojem. Veřejná diplomacie je označována za formu politické reklamy, či tzv. *nation branding* (Mellisen 2013: 4). Přesná a jednotná definice není vytvořena, avšak používá se definice Bruce Gregoryho, který o veřejné diplomacii smýšlí jako o nástroji využívaném státními i

nestátními aktéry. Tvrdí, že je to nástroj využívaný státy, skupinami států a některými nestátními aktéry pro pochopení kultur, názorů a chování, pro ovlivnění myšlenek a mobilizaci aktivit, které by podporovaly jejich zájmy (Gregory 2011: 353). Veřejná diplomacie států má mnoho podob a cílů. Jak už bylo zmíněno, prioritou je zviditelnit se v očích jiného státu a jeho veřejnosti v pozitivním duchu. Cílem může být i rozšiřování univerzálních hodnot, uznání místa státu v mezinárodním prostředí, či obecnou propagaci do té doby malého státu (Mellisen 2013: 3–4). Všechny tyto cíle lze převést na sportovní diplomacii, která k jejich dosažení využívá speciální prostředky.

Veřejná diplomacie je tedy hlavně o vytváření pozitivního obrazu. Aktivity jsou velmi široké a jsou vytvářeny nejen vládními institucemi, ale i nestátními aktéry např. nevládními organizacemi. Reputace je v dnešním prostředí stále významnější a to hlavně u veřejnosti, která se ještě před pár lety nedostala k informacím z oblasti politiky tak rychle a snadno. Veřejná diplomacie má unikátní prostředky a aktivity, kterými dosahuje svých cílů. Uplatňování sportovní diplomacie je velmi podobné, a hlavně v obecnějších cílech je totožná s veřejnou diplomacií. Obecným cílem diplomacie je pomoci najít společnou řeč mezi dvěma aktéry, kteří do té doby nebyli v kontaktu. Jako u každé politické aktivity, je i zde riziko nepochopení aktivit, a naopak zhoršení vztahů. Veřejná a zároveň i sportovní diplomacie je vždy unikátní aktivitou.

1.2 Sportovní diplomacie jako koncept

Sportovní diplomacie je poměrně nový fenomén v mezinárodním prostředí a jeho hlubší zkoumání je otázkou posledních let. Proto je vyjasnění si přesné definice i s pomocí autorů náročné. Jednotlivé definice se výrazně liší, a většina z nich nedokáže pojmut celkovou podstatu problematiky.

Kapitola Davida Blacka a Byrona Peacocka v knize *The Oxford handbook of modern diplomacy* se zabývá propojením sportu a diplomacie, a představuje příklady z minulosti, u kterých došlo právě k tomuto propojení. Jsou to například Olympijské hry, které byly poznamenány bojkotem sportovců a jejich neúčastí v

80. letech 20. století. Důvodem byla mezinárodní situace, především studená válka. Black a Peacock v článku sportovní diplomacii přímo nedefinují, avšak je možné v jejich konceptu vyzorovat určité body s ní spojené. Autoři tvrdí, že sportovní diplomacie se zaměřuje jak na mezinárodní úroveň, tak na úroveň domácí. Tento fakt je podložen příkladem Olympijských her v Berlíně, které sloužily jako ukázka moci nacistického Německa jak pro celý svět, tak i pro německé obyvatelstvo. Článek vyzdvihuje důležitost mezinárodních sportovních organizací (Olympijský výbor, Fotbalová asociace), které budují svou pozici skrz diplomacii. Na jedné straně se snaží vyzdvihnout díky svým strukturám, mezinárodní solidaritě, míru a toleranci, a na druhé straně zároveň slouží jako místo pro diplomatická vyjednávání a styky. Státocentrická veřejná diplomacie využívá sportovní akce a sportovní organizace jako levný, rychlý a efektivní nástroj pozitivní sebe prezentace (Black – Peacock 2013: 3–4). Článek Davida Blacka a Byrona Peacocka nepřináší celistvou definici sportovní diplomacie, chybí popis všech aktérů, kteří ji mohou využívat, článek nezmiňuje nástroje spojené se sportovní diplomacií.

Autorem, který se také zabýval sportovní diplomacií, je Stuart Murray. Stuart Murray zařazuje sportovní diplomacii do sféry veřejné diplomacie. Podle tohoto autora povede lepší teoretické chápání sportovní diplomacie k lepšímu praktickému uplatnění a udržitelnému rozvoji vztahu mezi sportem a diplomacií. Využívání sportovní diplomacie stále roste, je to výkonný diplomatický nástroj, který může snížit odcizení, a naopak podporovat rozvoj a dialog. Instrukce sportu a diplomacie jsou univerzální, a pokud se spojí a budou prosazovat pozitivní hodnoty, jako jsou vzájemná úcta, tolerance a disciplinovanost, mohou změnit určitý diskurs. Stuart Murray vytvořil teoretický rámec, a sportovní diplomacie podle něj zahrnuje reprezentativní a diplomatické aktivity sportovců, kteří jednají mimo jiné na popud vlády. Sportovci slouží k vytvoření dobrého obrazu o státu (Murray 2012: 6). Ve svých dalších člancích a knihách se podrobněji zabýval sportovní diplomacií a svou definici obohatil o několik nových bodů. Např. uvedl, že státy se díky sportovní diplomacii snaží zlepšit svou image u globální

veřejnosti a zlepšují své diplomatické vztahy s jinými aktéry v mezinárodním prostředí (Murray 2013: 11–16). Tato definice je již podrobnější, než například koncept Blacka a Peacocka.

V kapitole *Sport Diplomacy: A Review of sports can be used to improve international relationship* není uvedena přesná definice, jsou zde však popsány poměrně podrobně téměř všechny faktory, které se sportovní diplomacie týkají. A díky tomu je možné nalézt definiční znaky sportovní diplomacie. Kapitola představuje sedm hlavních bodů o sportovní diplomacii, kterými se posléze podrobněji zabývá (Trunkos – Heere 2017: 6).

První bod vyzdvihuje schopnost sportu sblížit aktéry, a to skrz neoficiální důvod a na neoficiální půdě. Sport dokáže vytvořit příjemnou atmosféru pro odstartování neoficiálního jednání. Sportovní události jsou různorodé a zahrnují téměř všechny státy na Zemi. Neoficiální půda může mít pozitivní dopad na mezinárodní komunity a posílit sílu mezi dvěma specifickými zeměmi. Využívání popularity sportovních či přímo atletických událostí může být záminkou pro neoficiální setkání představitelů a velké sportovní akce s mnoha účastnickými zeměmi dovolují i velkému počtu diplomatů vést multilaterální, avšak neoficiální jednání. Je mnoho oficiálních summitů pro diplomaty, avšak sportovní akce mají mnohonásobně větší mediální sledovanost a zároveň jsou pro diplomaty příjemnější a umožňují povznést se nad aktuální problémy mezinárodního, i státního prostředí. Příkladem toho, kdy neoficiální sportovní událost pomohla zahájit dialog, je tzv. ping-pongová diplomacie mezi Spojenými státy americkými a Čínskou lidovou republikou. Setkání státníků na neoficiální půdě nemusí být jen v pozitivním duchu, sportovní události se často používají a zneužívají k legitimizaci nedemokratických režimů. Příkladem této praxe jsou Olympijské hry 1936 v Berlíně, které byly zneužity k nacistické propagandě (Trunkos – Heere 2017: 6–7).

Druhý bod říká, že díky sportu a jeho popularitě je možné vzdělat širokou veřejnost o politické situaci uvnitř hostitelské země. Pořádání velkých

sportovních událostí je také velkou poctou dané země, a mnoho z nich si uvědomuje význam, jaký taková akce může mít na její image. V dnešní době mohou miliony obyvatel planety sledovat nejen zápasy a závody v různých disciplínách, ale také mohou pozorovat politické uspořádání, či ideologii vládnoucích stran. Pokud se hostitelská země ukáže v pozitivním světle, může to pro ni mít do budoucna mnoho benefitů, např. posílení turistického ruchu, investice ze zahraničí a příliv zájmu od zahraničních studentů. Takový zájem médií, a s tím spojená moc rozšiřovat informace, je příležitost pro opoziční síly ve společnosti, jak ukázat svůj postoj a případně narušit dobrý obraz hostitelské země. Protestní skupiny často upozorňují na porušování lidských práv, či nedodržování zákonů. Příkladem můžou být Olympijské hry v Pekingu, při kterých se často upozorňovalo na porušování lidských práv v Tibetu (Trunkos – Heere 2017: 8–9).

Třetí bod vyzdvihuje schopnost sportovních událostí spojit kulturně a jazykově různé státy. Díky tomu, že sportovní pravidla jsou v naprosté většině shodná po celém světě, a diváci je předem znají a rozumí jim, dokážou lépe pochopit i hostitelskou zemi. Nezáleží, jaký jazyk je úředním, ale nadšení ze sportovních událostí dokáže spojit různé osobnosti diváků, i různě zaměřené státy (Trunkos – Heere 2017: 9).

Čtvrtý bod říká, že sport může být využit jako platforma, na které se vyjedná nová legislativa a politické dohody. Aby mohl stát hostit větší sportovní akci, musí splnit určité předem dané a schválené podmínky, které jsou pro všechny státy stejné. Nejdůležitější garanci, která je po státu požadována a je spojena s diplomacií, je vízová povinnost, kterou hostitelské zemi ukládají velké sportovní organizace. Vízová povinnost má zabránit hostitelské zemi vybírat si návštěvníky svých sportovních událostí jen z vybraných zemí (Trunkos – Heere 2017: 9–10).

Pátý bod říká, že sport a sportovní akce mohou být použity k upozornění na důležitost mezinárodních vztahů. Ve většině případů je to prováděno skrz sportovní ambasadory, kterými se mohou stát sportovci ze všech zemí světa. Tito

ambasadoři upozorňují na témata, která jsou aktuálně v mezinárodních vztazích řešena, a díky své politické nezainteresovanosti se jejich výzvy zdají uvolněnější a spontánnější. Právě v uvolněnější atmosféře, kdy je veřejnost s problematikou seznámena, se může začít vyjednávat na oficiální úrovni. Fakt, že sportovci jsou veřejnosti stále na očích skrz média, jim dává dobrou průpravu pro politickou kariéru, a mnoho sportovců toho využívá po ukončení své aktivní sportovní kariéry. Ambasadoři z řad sportovců dokážou složitým otázkám z oblasti diplomacie a mezinárodních vztahů dát srozumitelnější tvář pro mezinárodní veřejnost (Trunkos – Heere 2017: 10–11).

Šestý bod se zabývá zlepšením obrazu státu díky sportu a vytvořením odkazu, neboli dědictví, pro hostitelský stát. Vytváření odkazu je častým důvodem toho, proč se země uchází o pořádání sportovní události. Pro země, které se snaží zlepšit svou image v zahraničí, je organizování úspěšného sportovního klání skvělou příležitostí ukázat kulturní a přírodní krásu své země. Hostitelské země se často snaží do programu události zapojit různé pilotní letouny, a v dnešní době se začínají čím dál častěji používat drony. Právě tyto stroje, které snímají sportovce z výšky, jsou ideálním způsobem, jak ukázat překrásné krajiny. I média již používají vzdušné stroje pro snímání závodů a klání, tyto záběry jsou totiž u diváků velmi oblíbené, a mimoděk tak pomáhají hostitelské zemi. Příkladem je cyklistická Tour de France, která vede přes malebné části Francie a pomohla tak vytvořit obraz Francie jako krásné a historicky zajímavé země (Trunkos – Heere 2017: 13).

Některé země se ve své mezinárodní politice zaměřují spíše na tzv. *hard power*, když používají určité vojenské a ekonomické nástroje. Hostitelská země může vytvořit svůj odkaz představením vojenských strojů a zbraní. Je zřejmé, že tato země bude mít jiné priority než země, která se zaměří na představení se jako historicky bohaté (Trunkos – Heere 2017: 13).

Sedmý a poslední bod říká, že sport může být použit k zajištění legitimacy pro nový stát. Jak bylo již uvedeno dříve, významné a velké sportovní události

přilákají pozornost téměř celého světa s miliony diváky, včetně sportovních fanoušků a politických lídrů. Tato významná platforma může být použita také k symbolickému boji za národní politickou suverenitu. Například Mezinárodní sportovní federace často nabízí možnost účasti oblastem či teritoriiim soutěžit pod vlajkou, která nepatří jejich státu. Tato možnost byla využita sportovci z Taiwanu, kteří odmítli soutěžit pod vlajkou Číny, a na mnoha velkých sportovních událostech soutěžili pod vlajkou města Taipei. Pro Taiwan to bylo malé vítězství nad Čínou a zároveň významný symbol pro celý svět (Trunkos – Heere 2017: 14).

Autoři Judit Trunkos a Bob Heere v kapitole představili základní možnosti propojení sportu a diplomacie, a význam tohoto spojení. Sportovní diplomacie může mít pozitivní a negativní dopad na státy. Sportovní události, atleti, týmy a každý další účastník může pomoci státu k získání lepšího obrazu v mezinárodním prostředí. V dnešním světě státy využívají každou příležitost přestavit se v nejlepším možném světle, a přilákat tím turisty a kapitál ze zahraničí (Trunkos – Heere 2017: 15).

1.3 Nástroje sportovní diplomacie

Možností jak využít sport v diplomacii, a tedy oba koncepty propojit, je mnoho. Sport je širokou oblastí, propojující různé sféry lidské činnosti, a tím dává možnost využít široké spektrum nástrojů. Autoři, kteří se sportovní diplomacií zabývají, si uvědomují důležitost nástrojů sportovní diplomacie, a ve většině případech je detailněji popisují.

Dvojice autorů Black a Peacock, kteří již byli v této práci zmíněni, ve svém článku popisují využití sportu v politice a diplomacii. Jednou z možností využití sportu je zlepšení si svého vnímání u významných představitelů i veřejnosti v zahraničí. Tento nástroj, zlepšení vnímání, je podle autorů možné použít pro Olympijské hry v Berlíně v roce 1936, na kterých se nacističtí představitelé snažili ukázat svou moc, a případně si na svou stranu naklonit nové státy. Nástrojem, který je také možné aplikovat na Německo v době nacistické

nadvlády, je použití sportu jako nástroje demonstrace nástupu nové země. Dalším nástrojem je formální, či neformální mezinárodní uznání, rehabilitace po válce a demonstrace nové rozvojové země. Sport lze využít jako formu kulturní diplomacie a zahájit tak jednání s nepřátelským státem. Příkladem posledního nástroje je pingpongová diplomacie mezi Spojenými státy americkými a Čínskou lidově demokratickou republikou v sedmdesátých letech. Dalšími nástroji využívání sportu v diplomacii jsou tzv. sportovní sankce, které se nejčastěji projevovaly v bojkotech významných sportovních událostí, velmi často olympijských her. Posledním nástrojem, který autoři zmiňují, je využití sportu jako zástupné formy konfliktu (Black – Peacock 2013: 3–4).

Akademikem, který se spojením sportu a diplomacie zabýval jinak než Black s Peacockem, je Stuart Murray. Murray v článku *Moving beyond the Ping-Pong table: sport diplomacy in the modern diplomatic environment* z roku 2013 představuje čtyři důvody, proč je stále více diplomatických institucí přitahováno sportovní diplomacií, a čím je sportovní diplomacie pro ně tak zajímavá. Prvním bodem je to, že osobnosti sportovců zesilují potenciál diplomacie národního státu. Autor uvádí příklad Číny, která se již několik desítek let uchází o pořádání významných sportovních událostí a u olympijských her je v tomto počínání poměrně úspěšná. Dalším státem je i Katar, který je předmětem této práce. Druhým důvodem atraktivity sportovní diplomacie je to, že organizace velkých sportovních akcí dává možnosti využít veškeré nástroje veřejné diplomacie, a to nezávisle na vládě. Sport díky vývoji v posledních padesáti letech a nezávislosti velkých sportovních institucí není podřízen vládě. Poslední dva důvody jsou zaměřeny na testování parametrů státu, testování síly, nebo slabosti diplomatických vztahů mezi státy (Murray 2013 : 12–13).

Vincent Mabillard a Dániel Jádi představili své pojetí v článku *Sports as Cultural Diplomacy : How Sport Can Make a Difference in Intercultural Relations* z roku 2011. Mabillard a Jádi popsali čtyři možné způsoby, jak může vláda využívat sport ke svým zahraničně politickým i ekonomickým cílům. Jedním z hlavních využití sportu v současnosti v mezinárodních vztazích je v oblasti rozvojových

problémů. Sport je tedy nástroj, jak pomoci s rozvojem států v mezinárodním prostředí. Tento bod souvisí především s rozvojem dětských sportovních aktivit v rozvojových státech, kdy děti často nechodí do školy. A právě díky organizacím, které podporují finančně i materiálně sportovně nadané děti, se do škol mohou děti vrátit. Již samotná sportovní aktivita rozvíjí dětské schopnosti a také přispívá k boji s nerovností. Druhým způsobem využití sportu vládou je skrz *soft power*. Vítězství atleta či sportovního týmu je velmi často interpretováno jako úspěch jejich domovské země. Autoři uvádějí příklad vítězství japonského fotbalového týmu nad Spojenými státy americkými v roce 2011, které podle mnohých znamenalo obnovení běžného života v Japonsku po ničujících zemětřeseních v březnu 2011. Třetím bodem je využití sportu jako nástroje k podpoře užšího dialogu v multikulturních společnostech. V akademickém prostředí je rozšířena myšlenka, že sport dokáže překonávat překážky mezi lidmi, a někteří sportu přisuzují moc vytvářet mírumilovnější a rovnější společnosti. Díky participaci ve sportu mohou lidé překonat například etnickou nesnášenlivost a vybudovat důvěru mezi jakoukoliv skupinou lidí na světě. Po úspěšném zápase, či úspěšném atletickém závodě jsou lidé více otevření k novým přátelstvím bez ohledu na rasu, státní příslušnost či náboženskou příslušnost. Autoři uvádějí příklad sportovců, kteří pocházejí z imigrantských rodin a dokázali si vybudovat uznání u společnosti, ve které je migrantská minulost hendikepem. I nejvíce vyhraněný fanoušek bude nadšený z výhry svého oblíbeného týmu. Posledním bodem je sport využívat jako nástroj k prosazení mírových vztahů na mezinárodní úrovni. Jako příklad autoři uvádějí vytvoření basketbalové ligy pro členské státy mezinárodní organizace ASEAN, která přispívá k udržení mírového vztahu na půdě organizace i mezi státy na bilaterální úrovni (Mabillard – Jádi 2011: 7–11).

Vincent Mabillard a Dániel Jádi se svým pohledem přinesli další možné chápání propojení sportu a diplomacie. Jejich pohled se v mnohém neliší od předchozích autorů, ale ve svém článku představili zajímavý koncept chápání úspěchů sportovců. Sportovci na významných sportovních událostech velmi často nereprezentují svou osobnost, ale reprezentují svůj domovský stát. Díky tomu

stát může těžit výhody, které plynou z popularity spojené s osobou sportovce, aniž by se na ni významněji podílel. Výrazně je to vidět na Olympijských hrách, kdy je stát zdůrazňován více než sportovec. Na závěr Mabillard a Jádi ve svém článku zdůrazňují úspěchy na mezinárodní úrovni v otázkách mírových iniciativ, a především pozitivní signál sportovní diplomacie, který se projeví až v budoucnosti (Mabillard – Jádi 2011: 13).

Autor, který se také zabývá propojením sportu a diplomacie je Geoffrey A. Pigman. Ve svém článku s názvem *International Sport and Diplomacy's Public Dimension: Government, Sporting Federations and the Global Audience* z roku 2014 představuje svůj pohled na vliv mezinárodních sportovních organizací a sportu v obecné rovině na politiku. Pigman říká, že konec studené války a celková proměna společnosti včetně technologického rozmachu, v posledních desetiletích způsobila růst významu *soft power*. Především zdůrazňuje nárůst komunikačních kanálů a s tím spojenou lepší informovanost obyvatelstva. Díky všem těmto změnám v posledních desetiletích, je potřeba změnit vnímání diplomacie, a již ji nerozdělovat na domácí a mezinárodní, veřejnou a soukromou, politickou a ekonomickou, či třeba sociální a kulturní. Diplomacie má nové příležitosti a nástroje, které může využívat v mezinárodních vztazích (Pigman 2014: 94–98).

Pigman chápe sportovní diplomacii jako nedílnou součást dnešního světa. Říká, že propojení sportu a diplomacie nemusí být na první pohled zřejmé, avšak je velmi podstatné. Sport ve většině států na světě není řízen vládou, jenž si tím nepřináší nové příležitosti v mezinárodních vztazích. Sportovní diplomacie na druhou stranu vládou řízena být může, a v dnešním světě ji vlády velmi často využívají. Jedním z nejčastějších cílů sportovní diplomacie je zajištění podpory diplomatických vztahů. Nejdůležitějším nástrojem sportovní diplomacie, který se používá, je zlepšování si svého jména v zahraničí, a cílem je podpora zahraničních investic, obchodu a turismu. Stále častěji se uplatňují předem vytvořené strategie, které mají zlepšovat státní značku u globální společnosti. Pigman v této souvislosti zdůrazňuje Olympijské hry a Tour de France, které

mají dlouhodobě podporovat dobrý obraz o hostitelském státu v zahraničí. Vlády sice nemohou přímo ovlivňovat úspěšnost, či prestiž domácí sportovní akce a domácí sportovní ligy, ovšem můžou těžit z jejího dobrého postavení. Vládě tedy přináší příležitosti k zviditelnění svých předností, a právě Olympijské hry a Tour de France jsou k tomu nejideálnější. Další možností, která je stále populárnější, je používání sportovců jako ambasadorů dobré vůle. Sportovci se v zahraničí účastní exhibic, předávají zkušenosti mladým a začínajícím sportovcům, zapojují se do charitativních událostí a do mnoha dalších akcí spojených se sportem. Podobným případem jsou i přátelská utkání, která pomohou přemostit bariéry mezi velkými a malými zeměmi. Pigman také vyzdvihuje mezinárodní události, které se konají ve více zemích, jako jsou například tenisové turnaje či závodní seriály (Formule 1, Moto GP). Tyto sportovní události mají silnou pozici ve více zemích světa, a i diváci se díky nim mohou podívat do světa (Pigman 2014: 95–107).

Nicméně, pokud dojde k nepochopení prezentované sportovní diplomacie veřejností domácí či zahraniční, může to mít neblahý dopad na obraz státu. Negativní obraz o státu je vytvářen, pokud se neseťkají očekávání zbytku světa s realitou, či ve státě neplatí obecně přijímané sociální i politické hodnoty. Vláda nemůže ovlivnit sportovní skandály, které přesto ovlivňují její image a kulturní diplomacii vlády. Na jednu stranu je sportovní diplomacie velmi silným nástrojem k posilování dobrého obrazu státu, funguje to však i naopak, kdy stát je skandálem poškozen ve velké míře. Sport je velmi specifická oblast, nemá vlastní jednotné řízení, a mimo jiné i z tohoto důvodu nemá vláda vždy možnost zasáhnout (Pigman 2014: 105).

Posledním autorem, jehož pohled na spojení diplomacie a sportu bude představen, je John Nauright. John Nauright v roce 2013 publikoval svůj článek *Selling nations to the world through sports: Mega-events and National branding as Global Diplomacy*, ve kterém popisuje mezinárodní stránku sportovní diplomacie. Naurigh se zaměřuje i na symbolickou rovinu, kterou sportovní události bezesporu mají, vyzdvihuje Olympijské hry a FIFA mistrovství světa ve

fotbale. Tyto sportovní události mají velkou symbolickou rovinu, a za úkol mají přilákat nové investory a turisty do hostitelské země. Často se stane, že se událost nedokáže finančně navrátit (prodej lístků a suvenýrů), a proto je symbolická rovina velmi důležitá. Pokud by symbol sportovního klání nefungoval, a fanoušci by ho vnímali čistě podle výsledků, nikdy by se nedostalo tolik přízně například již zmiňovaným olympijským hrám. V článku se zamýšlí i nad tím, že v dnešní době je vytvořena speciální sportovní událost téměř pro jakékoliv sportovní klání, a důvodem k tomu je přesvědčení vlád o tom, že akce budou mít pozitivní výsledky pro jejich politickou i ekonomickou budoucnost (Nauright 2013: 23–24).

1.4 Koncept zvolený pro tuto práci

1.4.1 Definiční znaky sportovní diplomacie

Ani jedna z definic, která je zmíněna v předchozích kapitolách, není dostatečná a nezahrnuje všechny faktory, které se týkají sportovní diplomacie. Vytvořením vlastního konceptu, který bude kombinací definic od různých autorů, vznikne opěrný bod pro tuto práci. Definice, koncepty a náhledy na problematiku jsou však velmi často nedostatečné, což je zapříčiněno především mladostí tématu sportovní diplomacie a prudkým nárůstem používání jejích nástrojů. Sportovní diplomacie se stále vyvíjí, a proto ani definice vytvořená pro tuto práci nemá ambice obsáhnout stále se rozšiřující koncept sportovní diplomacie.

Z předchozích kapitol, pojednávajících o teorii sportovní diplomacie, jsou pro tuto práci vybrány hlavní nástroje, které budou zkoumány. Sportovní diplomacie je nástroj zahraniční politiky států, které si jeho prostřednictvím plní své politické i ekonomické cíle. Mezi tyto cíle patří např. zlepšení svého obrazu v zahraničí, zvýšení prestiže, rozvoj mírových vztahů v mezinárodních prostředí, podpora ekonomického rozvoje a navázání vztahů s novými aktéry. Sportovní diplomacie se skládá z mnoha strategií, nástrojů a politik. Nástroje sportovní diplomacie jsou velmi různorodé a stále se objevují nové, mezi nejčastější patří účast na významných sportovních akcích (Olympijské hry), hostování a organizace

sportovních událostí, organizace sportovních charitativních akcí, podpora sportovních organizací, pořádání sportovních klání atd.

1.4.2 Vybrané nástroje sportovní diplomacie

Nástroje sportovní diplomacie, jak je zřejmé, jsou velmi různorodé, a každý autor si je představuje trochu jinak. Pro účely této práce jsou vymezené podle toho, zda jsou zmiňované a také podle toho, zda je autoři, citovaní v předchozích kapitolách vyzdvihují. Velmi často se objevuje účast národního týmu na významné sportovní akci (letní i zimní olympijské hry), organizace sportovních akcí, využívání úspěšných sportovců a národních týmů (ambasadoři dobré vůle, exhibice, charitativní události v domovské zemi i v zahraničí), podpora sportovních médií (internetové portály, mezinárodní televizní stanice), či podpora sportovních klubů. Právě těchto pět nástrojů bylo vybráno.

Nástroj účasti na významných sportovních událostech je asi nejčastější. To je dáno i tím, že se konají poměrně často. Například Olympijské hry probíhají každé dva roky, a ať už se jedná o zimní či letní, vždy je s nimi spojen velký mediální zájem. Velkému zájmu se těší i mezinárodní fotbalové mistrovství světa, mistrovství Evropy a mnoho dalších podobných sportovních akcí, ve kterých soupeří týmy jednotlivých států. Stále častěji jsou sportovní události vysílány přes internet, a jejich dosah se tak velmi rozšířil.

Nejenom účast na významných sportovních událostech, ale zejména jejich úspěšné pořádání má mimořádný dopad na *soft power* státu. Pokud se pořadatelské zemi povede uspořádat kvalitně připravený sportovní svátek, má velkou šanci posílit své dobré jméno ve světě. A to spíše na symbolické rovině, bude se zdát, že je to vyrovnaná země s dobrým vedením a jasnou vizí své politické i kulturní strategie.

Dalším významným nástrojem je využívání úspěšných sportovců či sportovních klubů ke zviditelnění jejich domovského státu. Stát vysílá osobnosti, které se účastní exhibic, charitativních akcí nebo jiných sportovně založených událostí, aby podpořili dobré jméno státu. Takové akce dokážou přilákat i méně oddané

fanoušky a nezainteresované osoby. Zároveň jsou charitativní události a fondy založené státem významnými přispěvateli k zlepšení jména. Sport je pro charitativní činnost vhodným nástrojem zviditelnění.

Podpora sportovních médií nemusí být na první pohled zřejmá, jelikož televizní či internetová média se téměř nikdy nejmenují podle státu, který je finančně podporuje. Význam tohoto nástroje je především v tom, kolik prostoru média přisoudí sportovním akcím, sportovním exhibicím, rozhovorům se sportovci, zprávám ze sportovního prostředí apod. Díky tomu, že diváci častěji uvidí určitý sportovní tým z daného státu, bude se více propagovat sportovní událost, nebo se sportovní kanál zaměří na sportovce ze sponzorské země, budou mít v povědomí více informací ze státu, o který by se pravděpodobně jinak příliš nezajímali. Sponzorství média se projeví i na častém zařazování reklam, které mají na sponzora odkazovat.

Posledním, avšak neméně významným nástrojem sportovní diplomacie, je sponzoring sportovních týmů a klubů. Tento nástroj souvisí s předchozím, u obou je významné podvědomé upoutání pozornosti fanouška. Sponzor ve většině případů získá prostor k umístění svého loga na stadion, základnu klubu i na dres, který sportovci mají na každé sportovní události, ať už se jedná o zápas, nebo exhibici. Stát se ke sponzorství většinou uchýlí, pokud je tým dostatečně úspěšný již před jejich finanční i materiální pomocí. Pokud by sponzoroval tým, který není známý, jeho cíle by byly nenaplněny.

2 Katar a důležitost sportu v jeho zahraniční politice

Dnes se Katar řadí k nejprestižnějším sportovním destinacím na světě, a každoročně hostí desítky špičkových sportovních událostí. V Kataru je mnoho velkolepých sportovních stadionů, tréninkových sportovišť, multifunkčních hal a všech možných objektů, které si můžeme se sportem spojit. Od roku 2006, a od pořádání Asijských her se Katar prezentuje jako země sportu zaslíbená (TheWorld Folio 2016).

Stejně jako téměř každá jiná země na světě, má Katar dlouhou sportovní tradici, a to především v závodech na koních a sokolnictví. Stát Katar se vydal cestou intenzivního využívání sportovních událostí ke svým politickým cílům. V uplynulých letech se země staví do popředí globální sportovní diskuze a vyvrcholením byla úspěšná kandidatura na pořádání Mistrovství světa ve fotbale 2022. Již před sportovním historickým okamžikem, kdy Sepp Blatter vytáhl z obálky v Curychu lístek se jménem země, která bude pořádat turnaj, byl Katar velmi aktivní v budování sportovního dědictví. Prvním významným mezinárodním turnajem byl Asijský pohár v roce 1988, a stejný turnaj Katar hostil i v roce 2011. Avšak první významnou světovou akcí, která byla sledována médii z celého světa, byly Asijské hry konané v roce 2006 (The World Folio 2016). Patnácté Asijské hry (*XV Asiad*) se konaly v hlavním katarském městě Dauhá od 1. do 15. prosince 2006. Dauhá bylo prvním městem v regionu Perského zálivu a teprve druhé město na Blízkém východě, které hostilo tuto významnou sportovní událost. Hry byly složeny ze 39 sportovních soutěží, které zahrnovaly celkem 46 disciplín. Bylo to poprvé, kdy se všech 45 členů Asijského olympijského výboru účastnilo nějaké sportovní soutěže, a také televizní stanice Eurosport poprvé v historii vysílala jednotlivé sportovní klání na evropský kontinent. Obě prvenství ukazují symbolický význam právě těchto Asijských her (Olympic Council of Asia nedatováno).

2.1 Katarská vládnoucí rodina

Téměř 150 let je Katar ovládán jedinou rodinou Al Sání¹. Katarská vládnoucí rodina je velmi rozvětvená, a nemůžeme si ji představovat v našich zažitých intencích tradiční rodiny. Díky tomu, že je rod Al Sání natolik rozvětven, dokáže rodina ovládat téměř veškeré dění v zemi, a to včetně sportovních akcí a v obecném měřítku sportovní diplomacie v samotném Kataru, tak sportovní akce spojené s Kataru v mezinárodním prostředí.

Již šejk Hamád ibn Chalífa Al Sání, který převzal vedoucí úlohu ve státě po svém otci v roce 1995, byl vášnivý sportovec a fanoušek nejrůznějších sportovních událostí. Šejk získal vzdělání ve Velké Británii a v tomto období se mu zřejmě začali líbit britské sporty, které poté podporoval i ze své vládnoucí pozice. Byl to právě šejk Hamád ibn Chalífa Al Sání, který přinesl téma sportu do vyšších kruhů, a za jeho vlády se sportovní diplomacie stala součástí vládní strategie. Aktivně podporoval hlavně rozvoj atletiky v katarské společnosti. Díky jeho kontaktům a aktivnímu přístupu k rozvoji sportu v zemi, se posílilo katarské zapojení do řady mezinárodních soutěží, včetně úspěchů na Olympijských hrách, organizace mnoha různých sportovních akcí, jako je fotbalové mistrovství zemí GCC (Rada pro spolupráci arabských států v Zálivu), asijské i mezinárodní hry mládeže a pořadatelství tenisových turnajů (Gulf News 2013).

V roce 2013 šejk Hamád ibn Chalífa Al Sání předal vedoucí pozici svému synovi, který je také velkým milovníkem sportu. Tamím ibn Hamad Al Sání po svém nástupu na trůn pokračuje v politice svého otce a sportovní diplomacie je její nedílnou součástí. Šejk Tamín ibn Hamad Al Sání, stejně jako jeho otec, získal vzdělání na britských školách a postupně do katarské společnosti přináší nové způsoby a hodnoty. Katar je však stále nedemokratickou zemí bez

---

¹ Poznámka k transkripci arabských osobních jmen a místních názvů

Pro přepis arabských názvů a jmen bude využita zjednodušená transkripce. Pokud mají názvy a jména český překlad, použijeme ten. Pokud nebude k dispozici český překlad, bude využit ustálený anglický překlad.

dodržování základních lidských práv. Ještě před svým zvolením emír zastával mnoho významných postů, mimo jiné i v Katarské státní investiční společnosti. V současné době předsedá projektu *Qatar National Vision 2030*, který nastiňuje sociální a politické cíle pro Katar, a má jasnou liberalizační a sociální agendu. Projekt *Qatar National Vision 2030* zahrnuje i sportovní diplomacii. Tamím ibn Hamad Al Sání je zároveň vedoucím Nejvyššího výboru, který připravuje emirát na organizaci Mistrovství světa ve fotbale v roce 2022 (BBC 2013). Ve strategii *National Vision 2030* je sport zařazen mezi nejdůležitější sektory rozvoje, a proto není pochyb o důležitosti sportovní diplomacie. Právě současný emír je pravděpodobně nejdůležitější osobou, která vede sportovní diplomacii Kataru.

Jak již bylo uvedeno, chápat katarskou vládnoucí rodinu v evropských tradičních hranicích nelze. Rodina je velice početná, a i osoby, které nenesou přímo jméno Al Sání, jsou v mnoha případech spřízněny. Dynastie Al Sání v posledních 45 letech zastávala okolo poloviny ministerských pozic, avšak veškeré změny ve vedoucích funkcích se většinou dějí v linii otec – syn, či na jiného příbuzného. V Kataru je propojen i soukromý sektor s rodinou Al Sání. Podle přehledu představenstev 44 soukromých společností registrovaných v Kataru, je okolo třetiny míst zastoupeno osobou spřízněnou s rodinou Al Sání. Není neobvyklé, aby jedna osoba seděla v několika dozorčích radách různých společností, které mohou být i sobě konkurenční. A sportovní oblast není výjimkou, ba právě naopak, kvůli vzrůstající oblibě sportu, a i díky státním strategiím, se do sportu zapojuje čím dál více rodinných příslušníků. Nejlepším příkladem je zřejmě sportovní komplex *Aspire Zone*, který vybudovala firma vlastněná rodinnými příslušníky Al Sání (Snoj 2017).

2.2 Strategie katarské sportovní diplomacie

Po úspěšném pořádání menších lokálních sportovních událostí, narůstalo Kataru sebevědomí, a po velkém úspěchu Asijských her v roce 2006 Katar vypracoval strategii, která sport uchopila jako nástroj k dosahování politických cílů. Plán měl být na léta 2008-2012, a zaměřen byl na to, aby se sportovní diplomacie dostala pod zastřešující strategii *Qatar National Vision 2030*. Plán obsahoval šest oblastí:

stavba sportovních a rekreačních zařízení, propagace a publicita, sportovní vzdělávání, rozvoj sportovců na mezinárodních soutěžích, řízení sportu a pořádání mezinárodních akcí. Úspěch iniciativy následně vedl k vytvoření Strategie sportovního sektoru (*Sport Sector Strategy 2011-2016*), která měla za cíl přenést velké množství investic do infrastruktury, a tím podpořit sportovní události. Fotbalová hřiště a běžecké tratě byly postaveny na olympijské úrovni po celé zemi, a mnoho dalších rekreačních středisek, bazénů, tělocvičen a několika středisek pro mládež se postavilo díky této strategii. Strategie sportovního sektoru z roku 2011 je první takovou národní strategií (The World Folio 2016).

Strategie ve svém úvodu představuje výzvy katarské společnosti. Generální tajemník katarského olympijského výboru říká: „Katar bude i nadále klást důraz na sport, a to zejména s cílem čelit rostoucí populaci, kulturním změnám a bohatšímu životnímu stylu, který sebou přináší problémy. Jako mnoho rozvinutých společností má Katar problémy zaplatit stále se zvyšující náklady na léčbu chronických nemocí spojených se sedavým způsobem života a nedostatečnou fyzickou aktivitou“ (Saoud bin Abdul rahman Al Thani cit. dle Qatar Olympic Comitee 2011: 5). A právě nedostatečná fyzická aktivita je zdůvodněním, proč je vytvořena strategie pro sportovní sektor, která by měla pomoci zlepšit možnosti obyvatelstva sportovně se vyžít. Cíle strategie jsou tedy zřejmé: vyšší účast komunity ve sportu a fyzické aktivitě, vylepšené plánování v komunitních a elitních sportovních zařízeních, a vylepšený rozvoj, řízení a výkonnost sportovních talentů. Šest oblastí, které byly v původním plánu z roku 2008, se v nové strategii zredukovaly na tři prioritní, které měly pod sebou zahrnutý méně důležité oblasti. Tři hlavní oblasti zahrnují sportovní vzdělávání, výstavbu sportovních a rekreačních zařízení a vytváření nových možností pro sportovce. Cílem sportovního vzdělávání je zařadit sport do každodenního života a vytvořit v katarské společnosti významné sportovní a rekreační týmy v různých sportovních aktivitách. Tento, na první pohled bod, který s cílem zvyšovat svou *soft power* skrz sportovní diplomacii nemá mnoho společného, je účinným nástrojem k vytváření nových příležitostí pro mladé sportovce a zvyšování

úrovně katarských talentů (Qatar Olympic Committee 2011: 14–17). Vytváření podpůrného sportovního prostředí s velmi dobrou sportovní infrastrukturou má vliv na mezinárodní sportovní komise, které přidělí organizaci sportovní události, právě zemi, která sportem žije.

Celkové vyznění strategie z roku 2011 je pro sportovní diplomacii velmi podstatné. Strategie se nezaměřuje jen na pořádání velkých sportovních akcí, či podporu sportovních týmů, ale důraz klade na samotné kořeny sportu. Sport se má stát každodenním společníkem katarské společnosti, která má být aktivní v záležitostech spojených se sportem, a sama se má zasloužit o vylepšení katarských úspěchů na mezinárodním poli. Cílem je vylepšit sportoviště po celé zemi, založit mnoho nových sportovních oddílů, a tím připravit půdu pro nástup nových talentů z řad katarské společnosti, kteří budou v budoucnu Katar představovat jako sportovní velmoc. Strategie tedy jasně ukázala důležitost sportovní diplomacie pro Katar.

2.3 Sportovní vzdělání

Jak již bylo zmíněno, Katar vytvořil sportovní strategii, která má za hlavní cíl začlenit sport do běžného života obyvatel, a stát se tak nedílnou součástí katarského národního zájmu (Qatar Olympic Committee 2011: 5). Katar proto vytvořil moderní stadiony a zázemí pro sportovce, organizuje mnoho sportovních událostí pro děti i dospělé, sponzoruje mnoho významných klubů, a všechny tyto aktivity mají za cíl přenést pozornost globální veřejnosti ke Kataru a k jeho zájmům. Avšak zaměřuje se také na děti, pro které vytváří různé akademie, kde si mohou vyzkoušet zajímavé sporty a případně začít navštěvovat sportovní kurz častěji. Katar si uvědomuje, že nejdůležitější pro jeho budoucí sportovní úspěch jsou mladí lidé, a proto se zaměřuje na mladé sportovce, ale vytváří i studijní zázemí pro sportovní obory, které jsou pro úspěch zásadní.

V Kataru je několik státních i soukromých vysokých škol, které mají otevřených mnoho sportovních kurzů. Katarská státní univerzita nabízí na své katedře *College of art and science* program zaměřený přímo na sportovní odvětví. Program nabízí bakalářský titul a poskytuje komplexní studijní praxi a zkušenosti

v terénu, kterou budou absolventi potřebovat pro uplatnění v široké oblasti sportovních podniků, mezinárodních sportovních institucí a vzdělávacích institucí. Studovat je možné ve třech zaměřeních, a to Sportovní management, Cvičení a fitness a Tělesná výchova (Qatar University nedatováno a). Zaměření na sportovní management je nejrozšířenějším sportovním programem, který je možné na katarské univerzitě studovat, a jeho cílem je připravit kompletně vzdělané osobnosti ve sportu a aktivně rozšiřovat manažerské znalosti v oblasti sportu i obchodu. Absolvent je připraven vytvářet práce v oblasti podnikání, řízení a kultury sportu. Program je spojen s praxí a po absolvování je možné ucházet se o pozice například u Katarského olympijského výboru (Qatar University nedatováno b). Druhý program, Cvičení a fitness, je zaměřen na posílení stavu lidského zdraví, absolventi jsou tedy připraveni na pozice zdravotnického konzultanta, sociálního manažera, plánování a vedení zdravotních kurzů, asistenta sportovního trenéra apod. (Qatar University nedatováno c). Poslední program je zaměřený přímo na učitele tělesné výchovy a jejich vzdělání. Cílem kurzu je absolventy připravit na kariéru pedagoga a naučit ho pracovat v různých vzdělávacích institucích (Qatar University nedatováno d).

Vysoká škola, která má také program zaměřený na sportovní výchovu, je *Stenden University of Applied Science*. Program Sportovní manažer je zaměřen na vzdělání v oblasti sportu a sportovního řízení, provozování sportovních společností a rozvíjení strategií. Tento kurz je zaměřen na vzdělání, které bude využito pro organizaci Světového poháru konaného v roce 2022 v Kataru. Pro úspěšné pořádání potřebuje země mnoho odborníků v nejrůznějších organizačních institucích a médiích (Stenden Qatar nedatováno).

Další vysoké školy mají alespoň sportovní semináře a kurzy, jako například *Northwestern University*. Kurz s názvem Sportovní právo a správa je placený a má omezený počet míst. Kurz analyzuje klíčové právní pojmy a instituce, které řídí mezinárodní sportovní odvětví. Zabývá se hlavními sportovními aktéry, jako jsou Mezinárodní olympijský výbor, organizace FIFA, významnými osobnostmi

apod. Zaměření je i na sportovní marketing pro sportovní kluby a sportovce samotné (Northwestern University nedatováno).

Vzdělávací institucí je i *Josoor Institut*, který byl založen v roce 2013 za účelem budování vzdělanosti v oblasti sportu, nejenom v Kataru, ale také v regionu Blízkého východu a severní Afriky. Institut byl vytvořen v souladu s *Qatar National vision 2030*, a do tohoto roku bude jeho cílem vzdělávat a rozvíjet nové talenty pro podnikatelský sektor se zaměřením na sport. Cílem je i podpora společenského rozvoje a vzdělávání. Josoor institut byl vytvořen také kvůli blížícímu se Mistrovství světa ve fotbale 2022, které bude pro Katar zkouškou jeho sportovního odvětví a právě institut je hlavní státní instituce, která bude připravovat jedince pro práce na takto velké sportovní události. Institut pořádá mnohé vzdělávací semináře, kurzy a programy pro veřejnost (Josoor institut nedatováno).

Katar je zemí, která si svou sportovní diplomacii buduje od počátků i na mladých lidech, kteří jsou výraznou posilou sportovní diplomacie do budoucna. Soustava vzdělávacích institucí, které připravují jedince pro práci ve sportovním sektoru, je bohatá, a země se velmi intenzivně připravuje na pořadatelství Mistrovství světa ve fotbale 2022, což vyplývá z vytvoření samostatné vzdělávací instituce, která má za úkol předejít případným kolapsům a možného poškození obrazu Kataru u globální veřejnosti.

2.4 Výstavba nových sportovišť

V souladu se strategií se Katar zaměřil na výstavbu mnoha nových sportovních areálů a stadionů pro téměř všechny sportovní disciplíny. Mezinárodní tenisový a squashový komplex *Khalifa (Khalifa International Tennis and Squash Complex)* v Dauhá byl zmodernizován do podoby jednoho z nejlépe vybavených tenisových sportovišť, a to především z důvodu organizace prestižního turnaje *The Qatar EXXon Mobil Open 2018* (Gulf Time 2017). Pravděpodobně nejambicióznější stavbou je *Aspire Zone*, založená v roce 2003 v blízkosti Dauhá. Sportovní komplex představuje více než 250 hektarů s veškerým sportovním vybavením na různé sporty, v areálu se nachází i *Aspire Dome*,

víceúčelový krytý stadion (*Aspire Zone* nedatováno a, *Life in Aspire* nedatováno a). Součástí je i *Hamad Aquatic Centre*, ultramoderní komplex pro vodní sporty, který pojme až 4 500 diváků. V roce 2013 již komplex hostil FINA Světový šampionát a mnoho dalších plaveckých akcí. Areál je zároveň otevřen veřejnosti (*Life in Aspire* nedatováno b).

„*Aspire Zone Foundation*, společnost odpovědná za stavbu i vedení *Aspire Zone*, velmi přispěla k přilákání více návštěvníků do země a vytvořila skutečný zájem o návštěvu Dauhá, jako nového hlavního světového města sportu. Jedním z ukazatelů úspěchu *Aspire Zone Foundation* je počet návštěvníků zaznamenaných v roce 2014, který přesáhl 650 000. Areál se za poslední léta stal oblíbenou destinací nejslavnějších sportovních týmů, které zde tráví svá soustředění. Tyto elitní kluby mají miliony fanoušků a následovníků po celém světě. A protože si tyto týmy komplex vybírají opakovaně a inspirují tak nové týmy, je zřejmé, že významnost *Aspire Zone* poroste“, nechal se slyšet bývalý generální ředitel komplexu (Khalid Abdullah Al Sulaiteen cit. dle *The World Folio* 2016). Cílem komplexu je rozvíjet dovednosti nejlepších světových sportovců, a tím přidávat cenné finance a kontakty do katarského portfolia (*Aspire Zone* nedatováno).

Součástí je i akademie pro sportovce, ve které se nejlepší trenéři snaží vycvičit budoucí sportovní hvězdy. Výcvikové centrum nese název *Aspire Academy* a jejími sportovními vyslanci ve světě jsou Lionel Messi, Pelé a dvojitý olympijský vítěz v běhu na krátkých tratích - Hicham El Guerrouj. Akademie kombinuje vývoj sportovních talentů a využívá moderní tréninkové metody. Mezi absolventy *Aspire Academy* patří atlet Mutaz Essa Baršim, squashista Abdullah Al-Tamimi, a úspěchem bylo i vítězství katarského fotbalového týmu na Asijském fotbalovém mistrovství světa v roce 2014 s hráči výhradně z této akademie. Akademie zaměstnává i mnoho významných sportovců, například Xaviho Hernándezze (*The World Folio* 2016). Akademie se mimo jiné zaměřuje i na fotbalové talenty z rozvojového světa, pro které je připraven projekt s názvem *Football Dreams*. Cílem projektu je hledat mladé talenty po celém světě, a díky finančnímu zázemí je možné podporovat tisíce talentů. Mladí hráči se mohou stát

členy Akademie, která jim otevře cestu do života profesionálního hráče fotbalu. Akademie zaměstnává trenéry a skauty s mezinárodní zkušeností z úspěšných fotbalových klubů (Aspire Football Dreams nedatováno). Jak je zřejmé, Katar se nechce specializovat jen na pár vybraných sportů, ale snaží se rozvíjet na mnoho stran.

Aspire Zone je možné chápat také jako nástroj sportovní diplomacie. Díky kompletní nabídce je komplex oblíbený významnými sportovními týmy z celého světa, které zde mohou pohodlně trénovat. *Aspire Zone Foundation* není pouhý komplex, ale je to společnost zaměřená na mnoho dílčích aktivit, mimo jiné na výchovu mladých talentů, kteří s největší pravděpodobností budou Katar v budoucnu reprezentovat. *Aspire Zone* a její výstavba byla jednou z velkých akcí, které sportovní diplomacii Kataru beze sporu posílily.

3 Účast na významných sportovních událostech

3.1 Účast na olympijských hrách

Pravděpodobně nejoblíbenější sportovní událostí plošně po celém světě jsou Olympijské hry, a to jak letní, tak zimní. Olympijským hrám se dostává nejvíce pozornosti, a i proto jsou pro sportovní svět natolik významné. Pro země, i pro samotné atlety, je velkou ctí účastnit se, a vítězství na hrách je bráno za nejdůležitější vítězství kariéry většiny sportovců. Symbol, jakým hry bezesporu jsou, je velmi důležitým aspektem jejich oblíbenosti. Olympijské hry jsou mírovým aktem a mnohokrát v historii se staly místem, kde se psaly dějiny (Qatar Olympic Comitee nedatováno a).

Katar není výjimkou, a i on se účastní olympijských her od svého vzniku. Nezávislý stát byl založen 3. září 1971, a již 14. března 1979 byl založen Katarský olympijský výbor (QOC), který dohlíží nad všemi aktivitami spojenými s Olympijskými hrami (BBC 2018). V roce 1980 byl výbor uznán Mezinárodním olympijským výborem a zařadil se tak mezi mnoho dalších výborů pro jednotlivé země. Oficiálně jej uznala i Olympijská rada Asie a Arabská sportovní federace. Úkolem katarského olympijského výboru je povzbudit sportovní aktivity na všech úrovních a zároveň přinést sportovní akce světové úrovně do Kataru, zajistit sportovní úspěchy a podporovat symbol olympijských her. Výbor usiluje o využití inovativních postojů k rozvoji sportu, a mnoho iniciativ a programů je prvních svého druhu na Blízkém východě. Patří mezi ně Národní sportovní den, Katarská olympijská akademie, Výbor žen ve sportu v Kataru, Olympijský program pro školy a Katarský rozvojový sportovní program. Zároveň podporuje sportovce, trenéry a úředníky na všech úrovních sportovního chodu, stejně tak při pořádání sportovních akcí. Cílem Katarského olympijského výboru je, aby se Katar stal vedoucím národem v rozvoji sportu, a tím spojovat svět (Qatar Olympic Comitee nedatováno b).

První participace Kataru na Olympijských hrách proběhla v Montrealu v roce 1976 díky administrativní delegaci. Nejednalo se tedy ještě o přímou účast atletů. Na těchto hrách se Katar přihlásil o účast na hrách, a jako již suverénní země měl

cestu k účasti volnou. V tomto okamžiku není možné mluvit o motivech účasti na Olympijských hrách jako o sportovní diplomacii, prvních pár účastí bylo s největší pravděpodobností spíše motivováno snahou Kataru najít si své místo mezi ostatními suverénními státy. Také zde hrál roli velký symbolický význam Olympijských her, jako mírové akce mezi státy. Katarští atleti se poprvé účastnili her v roce 1980 v Moskvě. Od té doby se Katar účastnil všech letních Olympijských her. Letních her v Londýně konaných v roce 2012 se poprvé účastnily i katarské sportovkyně, a jedna z nich nesla katarskou vlajku při zahajovacím ceremoniálu. Posledních letních her v Riu v roce 2016 se účastnila největší sportovní výprava čítající 39 atletů (Qatar Olympic Comitee nedatováno a).

Katarské výpravy se tedy celkem účastnily deseti Olympijských her a přivezly pět cenných kovů. Nejčastější sportovní aktivity, kterých se katarští sportovci účastní, jsou atletika, gymnastika, fotbal, zápas, vzpěračství, střelba, plavání a stolní tenis. Jak již bylo řečeno, katarští sportovci získali celkem pět medailí, čtyři bronzové a jednu stříbrnou. Prvním úspěšným sportovcem byl Muhammad Sulajmán, který získal bronzovou medaili v běhu na 1500m na Olympijských hrách v Barceloně v roce 1992. V Sydney v roce 2000 získal bronzovou medaili vzpěrač Said Saif Asaad, který původně katarským občanem nebyl, ale byl naturalizován, o čemž pojednává jedna z následujících kapitol. Zatím nejúspěšnější hry, v počtu získaných medailí, jsou hry konané v roce 2012 v Londýně, na kterých bronzové medaile získali Násir al-Attíja ve střelbě a Mutaz Essa Baršim ve skoku vysokém. Na posledních letních Olympijských hrách v Riu v roce 2016 získal stříbrnou medaili opět Mutaz Essa Baršim, a stal se tak katarským nejúspěšnějším sportovcem na Olympijských hrách (Qatar Olympic Comitee nedatováno a).

3.2 Účast na dalších významných sportovních událostech

Díky narůstající oblibě sportovních aktivit u populace Kataru v aktivním i pasivním směru, a z toho vyplívajícímu zakládání nových sportovních klubů, se rozšířila i účast Kataru na sportovních událostech. Toto počínání právě podporuje

katarská strategie *Vision 2030*. Již nestačí účastnit se jen Olympijských her, které mají stále největší popularitu, ale účast na atletických mítincích či fotbalových turnajích, je stále důležitější.

Katarští atleti se účastní Diamantové ligy, série atletických událostí, která získává stále větší popularitu. Atlet Mutaz Essa Baršim se krom Olympijských her účastní právě i Diamantové ligy, a je velmi úspěšný (Diamond League 2017). A jelikož je jeho jméno v atletickém světě čím dál známější, podporuje tím i povědomí o Kataru a jeho sportovních aktivitách.

Sportem, který je v Kataru čím dál oblíbenější, je basketbal. Katarský basketbalový tým se účastní různých turnajů, přičemž nejúspěšnější je v FIBA Turnaj asijských týmů v basketbalu. Turnaje se účastnil již mnohokrát, například v letech 1991, 2001, 2006 a poslední účast byla v roce 2015. Největším úspěchem bylo získání třetího místa v roce 2005 (FIBA Asian Cup nedatováno).

Závodní akce jsou v Kataru také velmi oblíbené, například závody Moto GP jsou populární, a Katar přináší tyto sporty do země. Katar nemá mnoho svých závodníků, avšak automobilových sportů se účastní významní představitelé Kataru. Motorové sporty jsou oblíbené u samotných šejků, kteří mají dostatek prostředků pro tuto finančně náročnou zálibu. Šejk Khalid bin Hmad Al Sání byl prvním obyvatelem Kataru, který řídil vůz Formule 1 (F1 Network 2009). Již v roce 1987 byla založena *Qatar Motor and Motorcycle Federation*, která sdružuje, a zároveň je hlavním pořadatelem všech velkých sportovních akcí pro milovníky motorek a automobilů. V Kataru jsou oblíbené i soutěže v Rallye, pro které je zde ideální pouštní prostředí (Qatar Motor and Motorcycle Federation nedatováno).

Katarští sportovci se účastní mnoha dalších sportovních událostí po celém světě. Tyto vybrané akce jsou ve sportovním světě významné a sledované, tedy i pro Katar je důležité se jich účastnit.

3.3 Naturalizace sportovců

Fenomén, který úzce souvisí nejenom s Katar, ale je používán mnoha dalšími zeměmi, které chtějí rychlý sportovní úspěch, je naturalizace sportovců. Taktika, kdy sportovec místo své původní země, ve které se narodil, nebo kterou dlouhodobě reprezentoval, se přesune do nové země, která mu zajistí občanství, je v posledních letech v Kataru velmi oblíbená. Katar se k této strategii uchýlil z několika důvodů. Prvním je jeho právní politika v získání občanství. Získat plné občanství v Kataru je velmi náročné a musí být splněny všechny podmínky (plynulá arabština, pobyt v zemi alespoň 25 let, atd.), avšak země má tzv. dočasná občanství. A právě tato občanství jsou často používána pro sportovce. Sportovci se však snaží získat trvalé občanství, které jim zajišťuje velké výhody (Finn 2016). Pouze fakt, že 90 % obyvatel Kataru jsou cizinci a nemají tudíž nárok na občanství a reprezentaci země na sportovních událostech, ukazuje limity sportovních úspěchů (Qatar Sports Tanmiya 2015). Druhým důvodem je i nedočkavost katarských činitelů, kteří sice investují ohromné částky do sportovních staveb a areálů po celé zemi, podporují sportovní akademie s mladými hráči, ale všechny tyto aktivity nepřinášejí medaile natolik rychle, a cílem je spíše budoucí úspěch v řádu let. Je tedy zřejmé, že pokud investice do sportu jsou v takovém rozsahu jako v Kataru, je potřeba obhájit si vynaložení tolika prostředků (Finn 2016).

Trend nákupu sportovců byl nastolen již v roce 1999, kdy Katar poprvé uskutečnil hromadný nákup sedmi bulharských vzpěračů. Katar musel přesvědčit Bulharský olympijský výbor, aby upustil od svého pravidla, které stanovuje minimálně tříletou prodlevu pro změnu národnosti. Úsilí se Kataru jistě vyplatilo, jelikož jeden ze vzpěračů, Said Saif Asaad, přivezl z Olympijských her v Sydney bronzovou medaili. A myšlenka naturalizace po takovém úspěchu ještě posílila. Atletika byla dalším sportem, který bylo potřeba posílit novými sportovci. Nejlepší atleti pocházejí velmi často z Keni, a i Katar se začal poohlížet právě v této zemi. Katar získal atleta Stephena Cherona, který si dokonce časem změnil jméno na Saif Saaed Shaheen a reprezentoval v běhu na 3000 metrů překážek. Stephen Cheron nebyl jediným keňským sportovcem, který s Katar, ale je používán mnoha dalšími zeměmi, které chtějí rychlý sportovní úspěch, je naturalizace sportovců. Taktika, kdy sportovec místo své původní země, ve které se narodil, nebo kterou dlouhodobě reprezentoval, se přesune do nové země, která mu zajistí občanství, je v posledních letech v Kataru velmi oblíbená. Katar se k této strategii uchýlil z několika důvodů. Prvním je jeho právní politika v získání občanství. Získat plné občanství v Kataru je velmi náročné a musí být splněny všechny podmínky (plynulá arabština, pobyt v zemi alespoň 25 let, atd.), avšak země má tzv. dočasná občanství. A právě tato občanství jsou často používána pro sportovce. Sportovci se však snaží získat trvalé občanství, které jim zajišťuje velké výhody (Finn 2016). Pouze fakt, že 90 % obyvatel Kataru jsou cizinci a nemají tudíž nárok na občanství a reprezentaci země na sportovních událostech, ukazuje limity sportovních úspěchů (Qatar Sports Tanmiya 2015). Druhým důvodem je i nedočkavost katarských činitelů, kteří sice investují ohromné částky do sportovních staveb a areálů po celé zemi, podporují sportovní akademie s mladými hráči, ale všechny tyto aktivity nepřinášejí medaile natolik rychle, a cílem je spíše budoucí úspěch v řádu let. Je tedy zřejmé, že pokud investice do sportu jsou v takovém rozsahu jako v Kataru, je potřeba obhájit si vynaložení tolika prostředků (Finn 2016).

finančně výhodnou smlouvu. Příkladem může být i Musa Amer Obaid (Nichols 2005). Jelikož naturalizovaní sportovci získávají pro Katar mnoho cenných kovů nejenom na světových Olympijských hrách, ale i na regionálních sportovních soutěžích, tak zlepšují regionální prestiž sobě i Kataru.

Hráči jsou nejčastěji naturalizováni pro fotbal, a v katarském případě i pro atletiku a kolektivní sporty, jako je házená. Fotbaloví hráči jsou nejčastěji přiváděni z Evropy, ale není to pravidlem, a nábor nových sportovců se provádí spíše podle jednotlivých úspěchů, či ochoty sportovce opustit svou domovskou zemi (Yeretzian 2017). Prvním hráčem, který téma změny národnosti za finanční ohodnocení přinesl do sportovního prostředí, byl brazilský fotbalový útočník Ailton. Tento velmi úspěšný fotbalista měl sen hrát za národní mužstvo Německa, avšak to se mu jako brazilskému občanovi nemohlo podařit, a brazilský národní tým ho do seznamu svých hráčů nezařadil. Ailton v rozhovorech opakoval svou snahu hrát za národní tým, a jelikož byl úspěšný, bylo mu nabídnuto občanství Kataru. Brazilský fotbalový útočník nabídku přijal a změnil si své občanství na katarské, poté mu nic nebránilo hrát za katarský národní fotbalový tým (DW 2004).

V roce 2015 se o naturalizaci zahraničních sportovců začalo znovu více mluvit v souvislosti s kontroverzním házenkářským týmem Kataru. Tento tým složený z většiny naturalizovaných sportovců dokázal získat druhé místo na Mistrovství světa v házené. Překvapivé to bylo především proto, že předchozí nejlepší umístění nebylo ani 20. místo (Yeretzian 2017). Diskuze o naturalizaci sportovců se opět naplno otevřela při Olympijských hrách v Rio de Janeiro, kam byl Katar schopný poslat 39 atletů, což je na takto malý stát mnoho. Z 39 sportovců bylo 23 narozeno v jiném státě, a Katar si je do svého atletického týmu koupil. Výrazně byl tento fakt znovu viděn na katarském házenkářském týmu, který čítal 13 členů, z čehož bylo 11 „koupených“ z jiného státu. Katarská strategie se mnoha státům nelíbila, ale protože je to legální a Katar není jediným státem, který naturalizaci využívá, musí se s tím smířit. Sportovci mají mnoho důvodů reprezentovat právě Katar, mimo finančního ohodnocení, které je mnohdy velmi

nadhodnoceno, je to i získání katarského občanství, které pro mnohé znamená spokojený život v zemi (Maese 2016).

Kolektivním sportem, u kterého jsou přestupy do zahraničí běžné, je fotbal. Katarské fotbalové kluby se však nesnaží posílit jen naturalizací sportovců, ale i nákupy významných fotbalistů ze světově významných týmů, které by jim zajistily rychlý mezinárodní sportovní úspěch. Pravděpodobně nejznámějším příkladem je nákup obránce Realu Madrid Roberta Carlose, který přestoupil do Kataru za více než 7 milionu liber (Nichols 2005). V roce 2016 se stal hlavním trenérem katarského fotbalového klubu Al Arabi. Jako trenér by měl pomoci týmu, ale i hráčům z jiných fotbalových klubů, připravit se na Mistrovství světa ve fotbale konané v roce 2022 právě v Kataru (Qatar Tribune 2016).

4 Organizace sportovních událostí

Dalším nástrojem, který Katar hojně využívá ke zlepšování své *soft power*, je organizace mezinárodních sportovních událostí. Katar se stal úspěšným hostitelem mnoha významných sportovních událostí posledních let. V roce 1976 organizoval Pohár Perského zálivu, a tento první pokus o nastolení nového směru v mezinárodní politice byl úspěšný a prolíná se až do dnešní doby. Od té doby Katar hostil mnoho světových a kontinentálních šampionátů jako je Asijský fotbalový pohár, který se v Kataru konal v roce 1988, a právě tento šampionát je považován za prvopočátek sportovní diplomacie státu Katar, přelomem pak byly Asijské hry 2006. Každý rok je pořádáno stále více významných sportovních akcí, např. v roce 2014 bylo Katarem organizováno 57 mezinárodních sportovních událostí (Reiche 2014: 4).

4.1 Nejvýznamnější pořádané sportovní události

Od roku 1988 bylo v Kataru pořádáno mnoho významných sportovních událostí, např. 1995 FIFA Mistrovství světa ve fotbale hráčů do 20 let, 2004 Asijský šampionát v házené, 2005 Západoasijské hry, 2008 Asijský halový atletický šampionát, 2009 13. šampionát ve stolním tenise, 2012 a 2013 FINA Světový šampionát plavání. Katar pořádá i sportovní akce, které se konají každý rok, mezi nejvýznamnější patří IAAF Diamantová Liga, WTA Tenisový šampionát a ATP tenisový turnaj (*Doha Open*) (Reiche 2014: 5, Qatar Olympic Comitee nedatováno c). V příštích letech Katar uspořádá opět mnoho významných akcí, např. v roce 2019 Mistrovství světa v atletice. Země získala i organizaci akce FINA Světový šampionát ve vodních sportech, který bude poprvé pořádán na Blízkém východě (Qatar Olympic Comitee nedatováno d). Avšak nejvýraznějším úspěchem katarské sportovní diplomacie bylo získání pořadatelství pro FIFA Mistrovství světa ve fotbale v roce 2022. Pořádání takto významné akce přináší Kataru velkou pozornost a popularitu. Turnaj bude pořádán z kraje roku 2022, a přípravy již začaly. Země má možnost využít svých velmi moderních stadionů, které poskytují dostatečné zázemí pro sportovce i fanoušky. Katar nenechává nic

náhodě a investuje nemalé částky do zlepšení vybavení stadionů, např. ochlazovací systém v *Aspire Zone* (The World Folio 2016).

V roce 2006 Katar pořádal Asijské hry, které byly významným milníkem spojeným s katarským zaměřením na sportovní diplomacii (Attali 2014: 5). Po Asijských hrách byly vytvořeny strategie sportovní diplomacie, které se tak staly oficiálně významným nástrojem katarské politiky. S Asijskými hrami je spojen i projekt *Aspire Zone*, který byl vytvořen mimo jiné právě pro pořádání těchto her a stal se velkým lákadlem pro sportovní kluby i sportovce z celého světa. I díky *Aspire Zone* se v Kataru může konat tolik významných událostí.

Patnácté Asijské hry byly v mnoha ohledech jiné, než hry konané dříve a v odlišných zemích. Katar byl nominován pro pořádání her 12. prosince 2000, a ihned se začalo s přípravami. Bylo nutné vybudovat mnoho nových stadionů (*Aspire Zone*) a doplňkových budov. Katar měl i jiný přístup, než se běžně používal do té doby, mnohem více se zaměřil na zapojení veřejnosti, a vytvořit tak mimořádné prostředí a atmosféru pro fanoušky, kteří se na hry přijeli podívat. Již v této fázi je zřejmá snaha udělat ze sportu součást politiky. Hry byly výjimečné zapojením médií, která přenášela nejen samotné hry, ale už i přípravy. Televizní stanicí, která hry velmi propagovala, byla Al-Džazíra, která je s katarskou politickou elitou spojována. Každý aspekt her byl dopodrobna naplánován a přinášel Kataru mezinárodní důvěryhodnost. Speciálně pro hry byla vytvořena *Doha Asian Games Organisation Committee (DAGOC)*, která byla velmi centralizovaná a řídila přípravu, i samotné hry (Attali 2014: 5). Tyto hry přinesly Kataru zlepšení mezinárodního obrazu, a symbolicky ho pasovaly do pozice hostitele sportovních událostí.

Katar hostí významné tenisové turnaje mužů i žen. Mužský turnaj nese název *Qatar Exxon mobil Open* a hraje se na venkovních kurtech s umělým tvrdým povrchem v komplexu *Khalifa*. V roce 2018 se uskutečnil již 26. ročník turnaje pořádaného v Kataru. Turnaj je součástí *ATP World Tour*, a řadí se tedy mezi nejprestižnější turnaje planety (Qatar Tennis Federation nedatováno a). Turnaj

žen s názvem *WTA Qatar Total Open* se koná každý rok v únoru. Stejně jako mužský turnaj je odehrán na venkovních kurtech s umělým tvrdým povrchem v komplexu *Khalifa* (Qatar Tennis Federation nedatováno b). Katar se neomezuje jen na pořádání turnajů pro dospělé profesionální hráče, ale organizuje i tenisové turnaje pro začínající tenisty. Turnaje jsou pro chlapce i dívky do 18 let a konají se na tenisových kurtech *Khalifa* centra. Katar pořádá tento typ turnajů pro mladé tenisty dvakrát ročně a důvodem je navýšení možnosti mladých talentů vyzkoušet si atmosféru profesionálního prostředí. Turnajů se účastní dívky a chlapci z celého světa, a samotný Katar měl na posledním turnaji dva zástupce. Účast na turnaji se může stát prvním krůčkem v budoucí profesionální kariéře (Qatar Tennis Federation nedatováno c).

Sportem, který je v Kataru čím dál oblíbenějším, jsou závody motorek Moto GP. Katar od roku 2004 hostí jeden ze závodů na svém okruhu *Losail* s názvem Grand Prix Kataru. Okruh byl postaven v poušti, která dodává jiný ráz, než má většina závodů pořádaných ve městech, či na klasických okruzích bez důrazu na okolní prostředí. Od roku 2008 se klání pořádá vždy v noci pod plným osvětlením, a Katar se tak stal prvním organizátorem, který tohoto dosáhl. Katarský závod je velice oblíbený, jak kvůli samotné lokaci okruhu, tak nočnímu pořádání. Navíc od roku 2007 je počátečním závodem v seriálu Moto GP v sezóně, což můžeme brát za velikou poctu (Moto GP nedatováno). Díky své poloze je Katar ideálním místem pro pořádání pouštních závodů rallye, a země toho využila a začala takovéto sportovní klání také pořádat. Od roku 2012 se každý rok na jaře pořádá *Qatar Cross Country Rally*, která se skládá z několika etap (Qatar Cross Country Rally nedatováno a). Jednotlivé etapy jsou navrženy tak, aby byly pro závodníky náročné a sloužily k prokázání dovednosti řízení a vytrvalosti, ale zároveň otestovaly, zda jsou kvalitně připraveny stroje. Závody jsou společné pro automobily i pro motorky, a díky tomu je *Qatar Cross Country Rally* velmi atraktivní pro diváky (Qatar Cross Country Rally nedatováno b). V oblasti motorových sportů je ještě jedna série závodů, která má pravděpodobně největší prestiž a není tedy divu, že Katar se snaží získat si jeden závod i pro

sebe, touto sérií je Formule 1. Seriál Formule 1 dnes obsahuje 21 závodů od jara do podzimu, a míst pro nové pořadatele tedy již moc není. V roce 2015 se zdálo, že Katar je k pořádání blíže a dokonce se jednalo o konkrétní smlouvě, avšak z jednání nakonec sešlo a Katar do dnešní doby závod Formule 1 nehostí (Walker 2015). Pokud by se Katar nakonec stal hostitelem jednoho ze závodů, má k tomu již připraven okruh *Losail*.

V roce 2016 Katar pořádal Mistrovství světa v silniční cyklistice, a úspěšné získání tohoto sportovního klání bylo opět významným milníkem sportovní diplomacie. Významné je pořádání této události především z důvodu toho, že se ještě nikdy předtím nepořádala v regionu Blízkého východu, zároveň teprve podruhé se konala v Asii, a Kataru se tak podařilo přinést další významnou sportovní akci (Union Cycliste internationale 2016). S vítězstvím právě blízkovýchodní země, která není tradičním hostitelem cyklistických závodů, se pojila kritika. Především se jednalo o nevyhovující terén pro silniční kola a neexistující kopce, a další překážky typické pro evropské okruhy. Druhým významným bodem kritiky je trasa, která vede přes poušť a neumožňuje sledovat závod přímo u trati. Pro fanoušky cyklistiky, kteří se účastní a fandí cyklistům přímo u trati, byl závod z tohoto důvodu zklamáním. Zároveň trasa byla koncipována do okruhu, a závodníci opakovali stejnou trasu několikrát (Brown 2013).

Jak již bylo zmíněno, Katar a jeho hlavní město Dauhá, bude hostit Mistrovství světa v atletice v roce 2019. Tento šampionát je jednou z největších a nejvýznamnějších atletických událostí světa, a pro Katar je to další úspěch na poli sportovní diplomacie. Katar porazil ve finálovém kole Barcelonu a americké město Eugene. Vítěz byl vybrán na konferenci Mezinárodních asociací atletických federací (IAAF). Za katarské zájmy se přimlouval i atlet Mutaz Essa Baršim, vycházející atletická hvězda ve skoku do výšky. Mistrovství světa v atletice je velmi prestižní dvoutýdenní šampionát, který je oblíbený u fanoušků, a tím pádem také u mezinárodních televizních stanic, které ho přenášejí do celého světa. Obsahem šampionátu jsou atletické disciplíny od sprintu a maratonu, po

skok vysoký či hod oštěpem. Mistrovství světa v atletice se bude konat v moderním stadionu *Khalifa*, který byl v minulých letech modernizován. Tato sportovní akce se koná v letních měsících, kdy je v Kataru velké horko a pro sportovce by takové podnebí nebylo vhodné. Konání mistrovství se tedy přesunulo na konec září a začátek října, kdy budou teploty pro sportovce snesitelné (Kovessy – Shatri 2014).

V katarském hlavním městě Dauhá se pořádá i jeden mítink Diamantové ligy. Seriál Diamantové ligy se pořádá již od roku 2010, a Katar si drží prestižní pořadatelské křeslo (IAAF 2010). Akce se koná na moderním stadionu *Hamad Bin Suhaim*, který pojme až 15 000 diváků a je moderně zařízen jak pro fanoušky, tak pro závodníky (Doha Diamond League nedatováno).

Vlajkovou lodí, a největším dosavadním úspěchem katarské sportovní diplomacie, je získání pořadatelského statusu pro Mistrovství světa ve fotbale v roce 2022. Turnaj se bude konat na podzim, od 21. listopadu do 18. prosince, termín byl posunut oproti tradičnímu letnímu termínu z důvodu počasí, které v Kataru v létě panuje. Posunutí se nelíbilo mnoha národním týmům, které tak musí upravit své kalendáře. Bude využíváno osm stadionů, a největší z nich Lusail Iconic Stadium pojme až 86 000 diváků. Výhodou malého státu je bezesporu blízkost stadionů, díky tomu budou týmy i fanoušci nuceni cestovat na menší vzdálenosti, než při jiných turnajích (Platt nedatováno, Brannagan–Guilianotti 2014: 1).

4.2 Neúspěšné pokusy

Katar byl v několika případech ve svém snažení o pořadatelství sportovních událostí neúspěšný. Stále však převažují úspěšné pokusy o pořádání. Země se ucházela o pořádání Letních olympijských her v roce 2020, kde neprošla z prvního kola řízení. Mezinárodní olympijský výbor zdůvodnil své rozhodnutí několika body, které téměř všechny souvisely s geografickou polohou Kataru. Katar by Letní olympijské hry nemohl uspořádat v tradičním časovém rozmezí, kvůli nesnesitelným horkům, které v letních měsících v zemi panují, a nabídka pořádat hry na podzim se komisi nelíbila z důvodu přerušení tradice, i kvůli

tomu, že lidé na podzim chodí do zaměstnání a nemají tolik volného času jako o letních prázdninách, v čase dovolených. Z her by se tedy mohla stát jen zábava na víkend, čímž by velmi utrpěla jejich prestiž. Katar se ucházel i o Letní olympijské hry konané o čtyři roky později, tedy v roce 2024, jelikož hry 2020 byly přiděleny Japonsku, nebylo pravděpodobné, že by komise připustila dvoje hry v Asii za sebou (Reiche 2014: 4). Letní Olympijské hry v roce 2024 se uskuteční ve francouzském hlavním městě Paříži, a o čtyři roky později se uskuteční ve Spojených státech amerických v Los Angeles (Olympic 2017).

Katar se na pořádání sportovních událostí nezaměřil jen z důvodu zlepšení vlastní mezinárodní prestiže, ale zároveň jeho strategie vychází z geografické polohy. Katar se nachází v poměrně nestabilní části světa, a právě díky pozornosti, kterou mezinárodní sportovní události přináší, mimo jiné také Katar zviditelňují ve státech, kde není významným partnerem. Díky tomu, že se o Kataru ví, dává mu to jistou míru ochrany. Pokud bude v ohrožení, a některá jiná země se bude snažit narušit jeho suverenitu, je větší pravděpodobnost negativní mezinárodní odezvy, než kdyby byl Katar nevýrazným blízkovýchodním státem (Attali 2014: 6).

Pořádání mezinárodních akcí je pravděpodobně nejvýznamnějším nástrojem, který Katar ve své sportovní diplomacii využívá. Díky velké popularitě sportu se o Kataru dozví téměř každý člověk na planetě a Katar toho umí využít.

4.3 Kritika a kontroverze

S pořádáním mnoha sportovních událostí, které vyžadují různé stadiony a haly, různé podpůrné budovy a zázemí pro fanoušky, se pojí i nutnost tyto stavby rychle vybudovat. Katar nemá omezení finanční, a to především díky ropě, která dává ohromnou volnost katarským představitelům ucházet se o téměř každou významnou sportovní akci. Tato volnost sebou přináší možná až nereálná očekávání od stavitelů projektů. Díky tomuto jsou katarské firmy nuceny najímat cizince na stavební práce. A právě s tím se pojí i nejsilnější kritika Kataru, který podle mnohých nedodrží lidská práva pracovníků na stavbách (Booth – Kelly 2016). Mnoho tisíc migrujících pracovníků přichází do Kataru stavět stadiony a

haly pro nadcházející sportovní události, či opravovat stávající budovy. Pracovníci jsou vystaveni extrémním letním horkům a vlhkosti v Perském zálivu. Podle kampaně *Human Rights Watch* dokonce každoročně stovky pracovníků umírají. Nejčastějšími zeměmi, ze kterých dělníci pocházejí, jsou Indie a Bangladéš. Vysoké teploty a vlhkost nejsou jediným problémem. Firmy často nedodržují pracovní standardy a dělníci dělají neplacené přesčasy, není jim poskytnuta přestávka na jídlo, apod. Na tuto skutečnost se začíná poukazovat čím dál více, a FIFA se bude stížnostmi zabývat. Katar, který díky své snaze získat co nejvíce sportovních událostí pro sebe a vytvořit co nejmodernější prostředí, může velmi rychle více ztratit, než získat. Poukazování na takto významný problém, který se bude v mezinárodních médiích s největší pravděpodobností aktivně řešit, může pro Katar znamenat ztrátu nejenom dobrého obrazu ve světě, ale také ztrátu možnosti pořádat další významné sportovní události (Conn 2017).

Katar je kritizován i za korupci, která nebyla prokázána, avšak pro mnohé je neodmyslitelně spjata především se získáním pořadatelství Mistrovství světa ve fotbale 2022. Otázka, jak mohl stát v Perském zálivu zvítězit ve výběrovém řízení proti kandidátům, kteří byli v mnoha ohledech vhodnější, byla zřejmá. Katar byl mnohými sportovními i mediálními osobnostmi obviňován z podplácení, což vždy popřel (Platt nedatováno). Korupční skandály se však objevily i v roce 2017, a tentokrát byla obviňována i televizní stanice Al-Džazíra, která se na podplácení měla podílet (Nanji 2018).

5 Charitativní a exhibiční sportovní činnost

V porovnání s jinými státy začal Katar později v rozvoji svého profesionálního sportovního prostředí. První sportovní klub byl v zemi založen v roce 1948 a Katarský olympijský výbor byl zřízen v roce 1979. V roce 1976 byla vyslána delegace na Olympijské hry v kanadském Montrealu. Od té doby Katar vysílá své sportovce na nejvýznamnější sportovní události světa (Reiche 2014: 5). Katar využívá své sportovce ke zlepšování svého obrazu ve světě, kdy se sportovci neúčastní jen profesionálních sportovních událostí, ale jsou hosty různých charitativních, či exhibičních událostí. S tématem souvisí i fenomén naturalizace sportovců, který je podrobně rozebrán a objasněn v jedné z předchozích kapitol.

Sport je velmi často používán k uvolnění situace, či k zapomenutí na nějakou nepříjemnou zkušenost. Sport má jedinečnou schopnost sbližovat kultury a přináší mnohá pozitiva lidem, kteří jsou ve svém životě různými způsoby omezeni, např. negramotností, tělesným hendikepem nebo sociálním zázemím (Qatar Foundation 2014). Katar začal sport využívat nejenom na sportovní rovině, ale využil i jeho sociální rozměr, a zaměřil se na charitativní a exhibiční akce. Katar pořádá mnoho akcí spojených se sportem. Jsou to jak akce charitativní či exhibiční, tak nejrůznější fóra a konference, na které bývají zváni nejvýznamnější představitelé sportovních organizací, aktivní sportovci, ale také sportovci, kteří svou profesionální kariéru již ukončili.

5.1 Charitativní akce spojené se sportovním prostředím

Katar pořádá mnoho charitativních akcí, které přináší další pozornost. Charitativní akce ve většině případů nelákají stejné osoby jako profesionální sportovní události, a proto je tímto způsobem Katar schopný přilákat nové osobnosti a diváky. Mnoho významných sportovců, kteří Katar reprezentovali na mezinárodním sportovním poli, se po ukončení své kariéry zaměřilo na charitativní akce, kterým přináší větší prestiž a sledovanost. Do charitativní činnosti se zapojují i členové katarské královské rodiny, kteří mají velký zájem

na tom, aby Katar působil jako odpovědná země, která se zajímá o situaci ve svém regionu i ve zbytku světa (Qatar Foundation 2014).

Jedním z takových projektů zaměřených na rozvoj je *Reach Out To Asia*, který se zaměřuje na děti z regionu Blízkého východu, a je vytvořen soukromou společností. *Reach Out To Asia* vytváří rozmanité rozvojové projekty, které pomáhají dětem se školní docházkou, volným časem i zájmovou činností, a právě do této kategorie spadá podpora sportovních aktivit. Cílem projektu je podporovat děti a mladé lidi k vylepšování svých dovedností, zvyšování sebevědomí, a především vzdělávání v oblastech, ve kterých jsou děti zainteresované. Organizace pořádá semináře a workshopy pro děti na různá sportovní témata, a s významnými představiteli sportovních událostí a organizací. V roce 2014 se konference účastnil katarský olympijský výbor, či Wilfried Lemke, který zastával funkci Speciálního poradce pro sportovní rozvoj a mír v Organizaci spojených národů (OSN). Hosté mluvili o důležitosti sportu v přinášení naděje na změnu pro mladé lidi z rozvojových oblastí, a vyzdvihovali sportovní týmovou hru, jako nástroj pro zlepšení vztahů ve společnosti (Qatar Foundation 2014).

Doha Goals: Gathering of all leaders in sport byla další událost pořádaná Katarrem. Akce se pravidelně koná v katarském hlavním městě Dauhá. *Doha Goals* je poměrně významnou platformou pro světové sportovní aktéry, kteří prosazují různé projekty a události spojené se sportem. Fórum se zabývá otázkami budování nových sportovních klubů v rozvojových částech světa, sportu jako mechanismu sociálního začleňování, sportu jako nástroje překonávání rozdílů ve společnosti i v lidech samotných, a posledním tématem je sport jako katalyzátor změny ve společnosti (Doha Goals Forum nedatováno a). Fóra konaného v roce 2015 se účastnilo více než 120 osobností spojených se sportem, mezi kterými byli např. americký plavec a výherce devíti zlatých olympijských medailí Mark Spitz, plavec a výherce 28 olympijských medailí Michael Phelps, a pětinasobná medailistka z olympijských her gymnastka rumunského původu Nadia Comaneci. Za katarskou stranu se účastnili

představitelé *Aspire Zone* a *Aspire Academy* a dalších katarských společností (Doha Goals Forum nedatováno b).

Příkladem ropné korporace, která přispívá na sportovní exhibiční či charitativní události, je *Dolphin Energy*. Tato společnost je vývozcem ropy a plynu hlavně ze Spojených arabských emirátů a Kataru. Podporuje několik sportovních událostí, a většina se jich koná na území Kataru. Mezi roky 2012 a 2016 byla společnost *Dolphin Energy* hlavním sponzorem komunity *Doha Dash*. Tato komunita se zaměřuje na charitativní běh pořádaný v průběhu *Qatar National Sport Day*. Událost je populární platformou, skrz kterou je podporováno mnoho fondů a katarských charitativních společností. Další události, které však již nejsou přímo charitativní, ale jsou velmi významné, a podporovány společností *Dolphin Energy*, jsou sportovní turnaje profesionální úrovně, např. *Qatar Masters Golf tournament* či *Qatar Exxon Mobil Tennis tournament* (Dolphin Energy nedatováno).

Na mnoha charitativních a exhibičních událostech se podílí, či je organizuje *Aspire Zone Foundation*, která je spojena se sportovním stadionem a celým sportovním komplexem *Aspire Zone*. V *Aspire Zone* se pořádá mnoho sportovních aktivit pro veřejnost a především pro mladé lidi a děti. Jedné takové události se účastnila katarská státní charita (*Qatar Charity*), která sama organizuje sportovní aktivity pro děti. Akcí pořádanou v *Aspire Zone* a organizovanou katarskou státní charitou je Katarský národní sportovní den (*Qatar National Sport Day*), během kterého je pořádáno mnoho sportovních událostí a je výbornou příležitostí pro mnoho nových sportovních aktérů ke zviditelnění se. Katarský národní sportovní den je poměrně velká akce, které se účastní i významní státní představitelé, kteří velmi často zdůrazňují důležitost sportu a jeho zapojení do běžného života obyvatelstva. Sportovní den je vyplněn různými sportovními událostmi pro děti, které si tak mohou vyzkoušet mnoho různých sportovních aktivit a disciplín. Pořádá se i exhibiční zápas ve fotbale, kterého se účastní sportovní hvězdy, jenž ukončily svou kariéru. Pořádány jsou i akce pro ženy, v centrále Sportovního výboru pro ženy v Kataru, mezi které patří

fotbalové zápasy, volejbalové zápasy a mnoho dalších sportovních aktivit pořádaných speciálně pro ženy (Qatar Tribune 2018).

Mezinárodní centrum pro sport a jeho bezpečnost (*The International Centre for Sport Security*) je nezávislá a nezisková organizace, která hraje důležitou roli při řešení významných úkolů, jimiž čelí dnešní sportovní svět. Cílem organizace je, aby byl sport bezpečný a etický, a aby jeho pozitivní hodnoty byly inspirativní pro celý svět (ICSS nedatováno a). A právě s touto organizací se spojila katarská státní charita a oznámila podepsání smlouvy o spolupráci. Spojení obou organizací by mělo pomoci posílit roli sportu ve společnosti, podpořit sociální rozvoj a soudržnosti. Katar se takto významnými smlouvami snaží připravit na pořádání Mistrovství světa ve fotbale v roce 2022, které bude významné i z rozvojového hlediska (ICSS nedatováno b). Fanoušci, kteří na sportovní událost přijedou z celého světa, budou s největší pravděpodobností na Katar nahlížet lépe, pokud bude do události zahrnuta i charitativní a rozvojová činnost.

5.2 Sportovci zapojující se do charitativní a exhibiční činnosti

Katar využívá i své sportovce k zlepšení svého jména ve světě. Jedním z takových sportovců je velice úspěšný šachista Mohamed Al-Modiahki, který je podle šachových žebříčků nejlepším hráčem v Kataru. Al-Modiahki ukončil svou kariéru, avšak šachům se věnuje stále, ale již jako generální tajemník Katarské šachové federace, která organizuje veškeré národní i mezinárodní šachové turnaje v zemi. Mohamed Al-Modiahki je jako jeden z nejlepších šachistů světa zván velmi často na exhibiční akce (Qatar living 2015, Gulf Times 2014).

Talal Mansour je sprinter, který před lety ukončil svou sportovní kariéru a aktuálně se naplno věnuje charitativní činnosti. Sportovcem, který i po svém ukončení kariéry nadále výrazně podporuje rozvoj sportu, je Mansour Muftah. Katarský fotbalista ukončil svou aktivní kariéru před delší dobou, ale jelikož byl ve své době jedním z nejlepších katarských sportovců, je jeho jméno stále známo. Muftah hrál i za katarský národní tým, a i v poslední letech se zaměřuje na podporu sportu (Qatar living 2015). V roce 2017 byl spoluorganizátorem turnaje Fotbalové asociace fanoušků fotbalu, kterého se účastnily týmy z celého

regionu Perského zálivu. Díky tomu, že jsou zahrnuty i týmy ze sousedních států, získává turnaj pozornost v médiích (Qatar is booming 2017). Sportovkyní, která je stále aktivní ve své kariéře, je Noor Hussain Al-Malki, která reprezentovala Katar na Olympijských hrách v Londýně. Zabývá se hlavně emancipací žen v Kataru a jejich zapojení do sportovních aktivit v zemi (Qatar living 2015).

6 Podpora sportovních médií

Al-Džazíra je televizní stanice založená v Kataru a zaměřující se na dění v regionu Blízkého východu a severní Afriky. Stanice se zabývá veškerým děním v těchto dvou regionech, ale zároveň přináší nejdůležitější zprávy z celého světa a je nejsledovanější, a pravděpodobně nejznámější stanicí založenou v regionu. Al-Džazíra v roce 2003 spustila první sportovní kanál se zaměřením na živé vysílání. Roce 2011 bylo zahájeno vysílání sportovního kanálu zaměřeného výlučně na zpravodajství po celém Blízkém východě a severní Africe. Kanál nazvaný Al-Džazíra Sports vysílá hodinové zpravodajství a 20 sportovních zpravodajských pořadů, týdenní programy o nejoblíbenějších sportech včetně basketbalu, atletiky, tenisu a motorsportu. Al-Džazíra se tedy na sport zaměřuje a díky financím, které může nabídnout za vysílací práva, se stává výlučným vysílatelem sportovních událostí (Sweney 2011).

Kanál ovládá vysílací práva hlavních sportovních soutěží na Blízkém východě a severní Africe. Nedávno získal dohodu o vysílacích právech FIFA mistrovství světa ve fotbale v roce 2018 v Rusku, a také v roce 2022 v Kataru. Dohoda se týká kabelového, satelitního, pozemního, mobilního a širokopásmového přenosu na celém území třiceti území v regionu, a hodnota obchodu se odhaduje přibližně na jednu miliardu amerických dolarů. Kanál také rozšiřuje svůj trh do Evropy a Spojených států amerických, a soutěží tak s dalšími významnými sportovními sítěmi, jako jsou Canal+ (Amara 2013). Stanice získala vysílací práva i na vysílání zápasů francouzské první ligy od roku 2012, dohoda je omezena na dva živé přenosy za týden (Sweney 2011).

Al-Džazíra se v posledních letech zaměřuje i na on-line vysílání a internetové zpravodajství, bez kterého by v dnešní době nemohla efektivně fungovat. Přináší ho nejenom v arabštině, ale i v angličtině, a do budoucna plánuje vysílat i v dalších jazycích. Al-Džazíra má také kanál na internetovém portálu Youtube, kam přispívá o dění ve světě, včetně sportovních událostí. Zároveň přichází stále

s novými technickými službami, např. novou mobilní aplikací pro sledování vysílání na mobilním telefonu (Al-Jazeera nedatováno).

Na Al-Džazíru není možné nahlížet bez uvědomění si, že je vytvořena k umocňování katarského vlivu v regionu. Díky silícímu vlivu na Blízkém východě, a díky stále se rozšiřujícímu se dosahu do celého světa, je Al-Džazíra výrazným nástrojem katarské vlády (El-Oifi 2011). Není jasné kým přesně je Al-Džazíra vlastněna. *Qatar Investment Authority* a *Qatar Sports Investments* jsou hlavními vlastníky, avšak vlastníkem obou společností je Nasser Al-Khelaifi. Nasser Al-Khelaifi je předsedou obou společností, a zároveň je generálním ředitelem fotbalového klubu Paris Saint-Germain, který byl koupen právě společností *Qatar Sports Investments* (Hammond 2017: 200).

Televizní stanice je často kritizována kvůli zaujatému vysílání a zprávám, které se zaměřují na určité události tak, aby nepoškodily vlastníky Al-Džazíry, a zároveň nepoškodily obraz katarské vládnoucí rodiny a katarské zájmy. Spolupráce s katarskými státními institucemi je pro televizní stanici typická, a v posledním roce podepsala memorandum o spolupráci s *Qatar Foundation*. Al-Džazíra bude pro *Qatar foundation* vzdělávat členy městské mešity v Dauhá (Al Jazeera Media Institut nedatováno).

7 Sponzoring a nákupy ve sportovní oblasti

Investice přímo do sportovního průmyslu jsou Katarem využívány velmi často, a jsou také nástrojem, který pomáhá k celkovému zapojení státu do sportovní diplomacie, a tedy i zvýšení jejích dopadů a zlepšení obrazu na mezinárodní scéně. V uplynulých letech se Katar zaměřil na investice do globálního sportovního prostředí, a díky své finanční zajištěnosti jsou jeho snahy o sponzoring téměř všeho, co se sportu týká, neomezené. V roce 2005 byla založena společnost *Qatar Sport Investments* (QSI), jako společná iniciativa mezi Katarským olympijským výborem a ministerstvem financí, jedná se tedy o národní společnost. *Qatar Sport Investments* stojí za klíčovými nákupy ve sportovním světě, včetně nákupu fotbalového klubu Paris Saint-Germain, vlastnictví značky sportovního oblečení *BURRDA*, televizními právy pro Al-Džazíru Sport a sponzorství špičkových evropských klubů, jako je Barcelona FC (Amara 2013).

Nákupy v oblasti mezinárodního sportu zapadají do strategie sportovní diplomacie, která byla Katarem vytvořena pro roky 2011 až 2016. Jedním z bodů a cílů, na které se strategie zaměřuje, je i ekonomický rozvoj díky sportu (Qatar Olympic Comitee 2011: 11). Cílem Kataru je diverzifikovat své zdroje a nebýt ve své ekonomice závislý jen na ropě. Právě investicemi do nejrůznějších sportovních aktivit se o diverzifikaci zdrojů snaží. Strategie se Kataru vyplatila a přinesla mu mnoho nových příležitostí, které vidíme ve sportovním světě (Amara 2013).

7.1 Nákup fotbalového klubu Paris Saint-Germain

Qatar Sport Investments koupil v roce 2011 francouzský fotbalový klub Paris Saint-Germain. Důvodů ke koupi a uskutečnění takto výrazného kroku vůči pařížskému klubu je podle sportovních expertů několik. Paris Saint-Germain již od roku 1994 nevyhrál titul ve francouzské první fotbalové lize, a příchod velkého investora, který klub finančně zajistí a tím přinese sportovní úspěch, se očekávalo již na začátku tisíciletí. Druhým důvodem, proč byl právě tento klub pro katarské

investory natolik lákavý, je zejména to, že Paris Saint-Germain je jediný pařížský klub, který hraje vrcholový fotbal. V porovnání s Londýnem, kde jich je mnohem více, tak Paris Saint-Germain vyniká. Zároveň je Paříž významným evropským politickým i turistickým centrem, které je známé po celém světě (Sinnott 2011).

Jak již bylo zmíněno v předešlých kapitolách, Katar se hojně zaměřuje na výchovu mladých hráčů a talentů, které podporuje jak finančně, tak materiálně. Katar si tak vychovává své budoucí hvězdy, a zároveň pro světová média vypadá jako odpovědný stát. S tím se pojí i fotbalový klub z Paříže, jelikož právě pařížská oblast je nejdůležitější spádovou oblastí pro nábor nových hráčů a talentů ve Francii, a zároveň jednou z nejvýznamnějších v celé Evropě (Sinnott 2011).

Katar využívá možností fotbalového klubu v mnoha ohledech. Klub po koupi vyhrál několikrát francouzskou první fotbalovou ligu, účastnil se nejvýznamnějších fotbalových turnajů planety, pravidelně se účastní např. Ligy mistrů, a s jeho úspěchy se Katar dostává více do povědomí, a to v dobrém slova smyslu. Katar má velmi moderní sportovní vybavení, jeho sportovní stadiony a zázemí jsou ideální i pro nejlepší kluby z Evropy, a díky tomu mnoho týmů do Kataru jezdí využívat toto vybavení. Paris Saint-Germain jezdí do Kataru pravidelně na svá soustředění, která se konají mimo sezónu. V prosinci roku 2017 odletěli do katarského hlavního města hráči i zaměstnanci pařížského klubu na svůj zimní tréninkový kemp. Po dobu, kterou hráči v Kataru stráví, se však nevěnují jen tréninkům, ale je pro ně zajištěn i bohatý program. Katar připravil pro hráče i zaměstnance prohlídku nejvýznamnějších historických památek i moderních budov, hráči se podívají do špičkového školícího zařízení *Aspire Zone* pro mladé talenty, vyzkouší si katarské sporty, vyjedou na pouštní safari, a navštíví muzea a galerie. Všechny aktivity jsou pořádané Katarským úřadem pro cestovní ruch (*Qatar Tourist Authority*). Veškeré tyto aktivity jsou pro hráče připraveny z důvodu katarské prezentace pro zbytek světa (PSG 2017). Katar tak láká nové turisty.

Katar se díky mediálnímu zájmu, který o hráče takto významného klubu je, snaží prezentovat jako globální turistická destinace s mnoha druhy vyžití, a jako země pro turisty z celého světa. Nákup fotbalového klubu Paris Saint-Germain zapadá do širší katarské strategie ve Francii, která také zahrnuje televizní stanici Al-Džazíra Sport. V kapitole o využívání médií k zlepšování své image je zmíněno, že Al-Džazíra získala práva na vysílání francouzské první fotbalové ligy, ve které tým hraje, a dalšího sportovního obsahu pro regiony Blízkého východu a severní Afriky (Amara – Garcia 2013: 12–13).

Již od roku 2012 spolupracuje Katarský úřad pro cestovní ruch s pařížským klubem, a navzájem se podporují ve svých aktivitách. Klub přináší mediální pozornost a zájem fanoušků z celého světa o projekty, které Katar organizuje. Zároveň jsou představitelé katarských společností stále přítomni v Paříži, kde díky klubu mají vybudované zázemí. Katar naopak uspořádal mnoho turnajů pro týmy spojené s Paris Saint-Germain. V roce 2014 a 2015 uspořádal házenkářské turnaje, v roce 2015 fotbalový turnaj pro ženy a mnoho dalších (PSG 2017). Z tohoto je zřejmé, že nákup takto významného týmu přinesl Kataru mnoho příležitostí a mediálního zájmu, který je pro zemi zásadní. Zároveň se může realizovat i mimo samotný fotbalový tým, a to právě díky dalším týmům spojeným pod Paris Saint-Germain.

V létě roku 2017 získal pařížský klub opět mnoho pozornosti, a to díky nejdražšímu přestupu fotbalového hráče. Tímto hráčem byl brazilský útočník Neymar, který je jedním z nejsledovanějších fotbalových hráčů za poslední roky. Neymarův přestup z katalánského fotbalového klubu Barcelona do Paris Saint-Germain byl nejdražším přestupem všech dob, a fotbalové hranice v oblasti financí se posunuly. Investice ve fotbale jsou stále zvyšovány i díky šejkům z blízkého východu a nejedná se jen o přestupy hráčů, ale i o platy či sponzoring (Malyon 2017). Přestup Neymara do francouzského týmu byl velmi náhlý, a proto se o obchodu hovoří i v jiné souvislosti, než jen s finanční a prestižní stránkou. Katar byl v roce 2017 účastníkem velkých diplomatických sporů se Saudskou Arábií, Spojenými arabskými emiráty, Egyptem a Bahrajnem. Tyto

země Katar obvinily z podpory teroristických skupin. Jeho reakcí bylo posílení vazeb s Tureckem a Íránem, a zdůraznění jeho pokračující ekonomické síly. Katar si díky fotbalovému přestupu získal znovu pozornost a výše přestupu je symbolem ekonomické síly (Wilson 2017).

Fotbalový klub Paris Saint-Germain nebyl jedinou katarskou investicí do fotbalového týmu, V roce 2010 byl koupen španělský fotbalový klub Málaga. Tento obchod však nebyl proveden investiční skupinou *Qatar Sport Investments*, ale soukromou osobou šejka Abdullaha bin Nassera bin Abdullaha Al-Ahmeda Al-Thani, který je členem katarské královské rodiny, a zároveň předsedou společnosti *Nasir Bin Abdullah & Sons (NAS Group)*, jedné z největších katarských společností. Nákup klubu byl spojen s velkými očekáváními, avšak ta nebyla naplněna. Klub se potýká s velkými dluhy, a jeho výsledky ve španělské první fotbalové lize jsou podprůměrné. Navíc působení šejka Abdullaha bin Nassera bin Abdullaha Al-Ahmeda Al-Thani se neobešlo bez mnoha finančních skandálů, kdy byl klub prodán dceřiné společnosti *Nasir Bin Abdullah & Sons* za jedno euro. Klub se dostal do vysokých dluhů a nemohl vyplácet platy hráčům a zaměstnancům, neplatil za přestupy hráčů apod. Problémy klubu byly řešeny až před španělským soudem (Smith 2018).

7.2 Sponzoring

Katar se zaměřuje i na sponzorství špičkových fotbalových klubů a sportovních akcí. Jedním z nevýraznějších sponzorství byla dohoda mezi významným katalánským fotbalovým klubem Barcelona a katarskými aeroliniemi (*Qatar Airways*). Smlouva byla podepsána v roce 2013. FC Barcelona byla již předtím sponzorována katarskou společností *Qatar Foundation*, Katar tedy klub sponzoruje již od roku 2011. Společnost *Qatar Airways* je jedna z nejrychleji rostoucích leteckých společností na světě, a také jedna z nejluxusnějších. Dohoda o sponzorství byla spojena s výrazným nárůstem leteckých linek mezi Barcelonou a Dauhá, a zároveň se zvýšil počet letů mezi španělským hlavním městem Madridem a Dauhá. Letecké spojení se tedy velice zlepšilo a Blízký východ se Španělsku přiblížil. Dohoda obsahovala i strategii na propagaci

Barcelony v Asii, což způsobilo nárůst počtu turistů právě z Asie a Tichomoří (FC Barcelona 2016). *Qatar Airways* a FC Barcelona v roce 2016 ukončily dohodu o sponzorství, a FC Barcelona uzavřela smlouvu s novým sponzorem, a to společností z Japonska *Rakuten* (Wright 2017).

Společnost *Qatar Airways* se po ukončení smlouvy s fotbalovým klubem Barcelona snažila získat nového významného partnera. Díky spolupráci s klubem získala mnoho pozornosti, a je vnímána jako jeden z významných leteckých dopravců. V roce 2017 bylo oznámeno na tiskové konferenci, že letecká společnost se stává oficiálním partnerem a oficiální leteckou společností FIFA (*Fédération Internationale de Football Association*, Mezinárodní federace fotbalových asociací). Letecká společnost se stala sponzorem až do roku 2022, a zajistila si tak účast na významných sportovních akcích následujících let, mezi které patří i Mistrovství světa ve fotbale v roce 2018 v Rusku, a také Mistrovství světa ve fotbale v roce 2022 pořádané v Kataru (FIFA 2017).

Obchodní plán letecké společnosti *Qatar Airways* je z její činnosti zřejmý a zapadá do sportovní strategie Kataru. Díky sponzorství se společnosti dostává mnoho pozornosti, a i to přispívá k jejímu dobrému jménu, a tedy dobrému jménu samotného Kataru. *Qatar Airways* sponzorují i další týmy a závody na světě, např. závody Formule 1 v Paříži a New Yorku nebo Mistrovství světa v silniční cyklistice (FIFA 2017).

Oblastí sponzoringu se v posledních letech zabývají i katarské banky, které podporují sportovní akce jak v Kataru, tak i v Evropě a dalších částech světa. *Commercial Bank Qatar Master* je golfový turnaj každoročně pořádaný u katarského hlavního města Dauhá, a jeho hlavním partnerem je katarská banka *Commercial Bank*. Turnaj byl založen již v roce 1998 a od té doby se pořádá každý rok. Patří mezi nejvýznamnější golfové turnaje na Zemi. *Commercial Bank* na svých stránkách uvádí závazek k podpoře a rozvoji sportu, a zvýšení mezinárodní sportovní reputace Kataru. Cílem turnaje je přilákat globální

publikum na turnaj i k obrazovkám, a zvýšit tak povědomí o Kataru (Qatar masters nedatováno, Commercial bank nedatováno).

Druhou katarskou bankou, která sponzoruje sportovní aktéry a akce, je Katarská národní banka (*Qatar National Bank*), která je největším věřitelem v regionu Perského zálivu, a která v roce 2016 oznámila sponzoring tureckého fotbalového klubu. Vybraný klub je jeden z nejdéle působících tureckých fotbalových klubů *Trabzonspor*. Katarská národní banka se stala hlavním sponzorem, a získala tak přístup k místu na klubovém dresu po dobu tří let, stejně tak přístup k právům na reklamu, spolupráci s veřejností, médií a digitálními právy (Arabian business 2016).

7.3 Značka sportovního oblečení Burrda Sport

Oblastí, na kterou se Katar ve svém počínání také zaměřil, je sportovní oblečení, které ke sportu a sportovcům neodmyslitelně patří. Značkové sportovní oblečení je populární a společnosti, které se díky němu proslavily, zná každý fanoušek sportu. Mezi takové značky patří Nike a Adidas, ale také značka Burrda Sport. Burrda Sport je vlastněna společností *Qatar Sport Investments*, která je přítomna téměř ve všech katarských sportovních nákupech (Burrda Sport nedatováno a). Značka byla založena před jedenácti lety a od té doby se stává stále známější. Stále více klubů a týmů ji používá jako svou oficiální oděvní značku. Jelikož je Burrda Sport vlastněna katarskou společností, která vlastní i mnoho dalších sportovních aktérů, o kterých tato kapitola pojednává, je tedy zřejmé spojení mezi všemi aktéry. Burrda Sport je partnerem téměř všech katarských sportovních událostí a klubů, příkladem je dohoda mezi sportovní značkou a *Aspire Academy* o partnerství. Smlouva byla zveřejněna v roce 2016 a Burrda Sport se stala výlučným dodavatelem sportovního oblečení a vybavení pro veškeré potřeby *Aspire Academy*. Dalšími partnery jsou Katarský olympijský výbor (*Qatar Olympic Comitee*), *Grand Hyatt Doha* (velmi luxusní hotel v katarském hlavním městě), *Smash Tennis Academy Doha*, *Al-Duhail Sports Club* (fotbalový klub hrající první katarskou fotbalovou ligu), *ALKASS International Cup* (mezinárodní turnaj ve fotbalu), *Qatar University's Sports*

Management and Science Faculty, fotbalový klub Leicester City, *Marussia Formule 1 Team* a mnoho dalších (Burda Sport nedatováno b).

Z výčtu sponzorských aktivit a nákupů, které Katar za poslední léta podnikl, je zřejmá snaha vyplnit strategii, kterou si připravil. Mnoho katarských aktivit je spojeno se společností *Qatar Sport Investments*, která díky svým aktivitám vlastní mnoho sportovních aktérů, a především mnoho opravdu významných aktérů, kteří reálně přinášejí Kataru pozornost. Kataru se podařilo reagovat na měnící se trendy ve sportu a stal se významnou součástí sportovních investic do moderního sportovního odvětví (Amara 2013).

Závěr

Tato práce pojednává o státu Katar a jeho sportovní diplomacii, především o nástrojích, které využívá. Katar si po úspěších na poli sportu, a s tím spojené sportovní diplomacie vytyčil státní strategii zaměřenou na sportovní diplomacii, a začal se na tento způsob vedení své zahraniční politiky zaměřovat.

Cílem práce bylo zjistit, jaké státní nástroje sportovní diplomacie. Z výčtu různých teoretických rámců a konceptů autorů bylo vybráno pět nejčastěji zmiňovaných nástrojů, které jsou poté v práci podrobně zkoumány. Mezi těchto pět nástrojů patří účast na významných sportovních událostech, organizace sportovních událostí, charitativní a exhibiční činnost spojená se sportem, podpora sportovních médií a sponzoring a nákupy ve sportovní oblasti.

Katarská královská rodina se zajímá o sport a současný emír je fanouškem mnoha sportovních aktivit. Právě on navázal na svého otce, který s využíváním sportovní diplomacie začal. Katarská vládnoucí rodina je propojujícím faktorem téměř veškerého sportovního dění v zemi, vedou státní firmy, účastní se sportovních událostí apod. Tento faktor pomáhá Kataru být konzistentní ve své sportovní diplomacii a také připravovat dlouhodobější plány svého sportovního snažení. Při zaměření se na sportovní firmy a instituce spojené s Katar, je zřejmé propojení s významnými představiteli režimu. Současným emírem byla založena společnost *Qatar Investment Authority*, která se zaměřuje na investice po celém světě a právě pod tuto společnost spadá společnost *Qatar Sports Investments*, jenž stojí za mnoha nejvýznamnějšími katarskými nákupy v oblasti sportu za poslední roky. V souvislosti se sportovní diplomacií má katarská vládnoucí rodina významné slovo a proto byla v této práci zmíněna.

Z důvodu snahy o pořádání co nejvíce sportovních událostí, se Katar zaměřuje i na výstavbu nových sportovních stadionů a dalšího vybavení nutného pro pořádání světových sportovních událostí. Vytvořením komplexu s názvem *Aspire Zone*, který je multifunkčním zařízením pro mnoho různých sportů od fotbalu po atletiku či plavání, si Katar zajistil pozornost od mnohých sportovních týmů a klubů. I díky tomu se Katar dostává do povědomí jako sportovní destinace pro

světové sportovní týmy. Tento moderní komplex, vybavený pro téměř jakýkoliv sportovní zážitek je zároveň ideálním způsobem, jak si pomoci k získání pořadatelského statusu, protože komise, které rozhodují o pořadatelství jsou častěji nakloněny státu se zázemím a zároveň s pověstí sportovní velmoci.

V komplexu zároveň sídlí společnost s názvem *Aspire Academy*, která se zaměřuje na výchovu nových sportovních hvězd. Katar se tedy nezaměřuje jen na aktuální nástroje, které nemají příliš velký potenciál do budoucna a jsou jen záležitostí několika dní po kterých akce probíhá. Výchova dětí a mladistvých však trvá dlouho a není zaručen úspěch, proto Katar vysílá své trenéry a skauty do celého světa, kteří tam hledají nejnadanější děti v různých sportech a tím zvyšuje potencionální úspěch v nalezení opravdových talentů. Také se zaměřil na důležitý fakt ohledně vychovávání talentů, uvědomil si, že velmi důležití jsou i sportovní trenéři, maséři, psychologové, kteří jsou se sportovním odvětvím spojeni, avšak není jich na první pohled vidět. Bylo vytvořeno několik státních vysokých škol, jenž se zaměřily právě na výchovu takovýchto profesí a specializací a tím pomáhají dosáhnout sportovního úspěchu. Vytvořením vzdělávacích programů, které pokryjí potřeby sportovních center i samotných sportovců je větší pravděpodobnost stabilních výkonů ve sportech.

V úvodu práce byla položena otázka: Jaké nástroje sportovní diplomacie Katar využívá? Vymezeno bylo pět hlavních nástrojů sportovní diplomacie, jenž Katar ve své zahraniční politice využívá. Prvním hlavním nástrojem, který byl na začátku práce vymezen, je účast na významných sportovních událostech. Katarští sportovci se aktivně účastní mnoha sportovních klání v různých disciplínách a neomezují se jen na regionální události. Pravděpodobně nejvýznamnějším sportovním kláním jsou Olympijské hry. Hry mají i symbolický charakter, jakožto mírová událost pro všechny země světa si stále udržují dobrou pověst v mezinárodním prostředí. Sledovanost her fanoušky a tedy i televizními stanicemi je také na nejvyšší úrovni a pro Katar jsou tak ideální příležitostí pro získání pozornosti. S účastí na významných sportovních událostech souvisí fenomén naturalizace sportovců, který je s Katarom často spojován. Díky tomu, že je Katar

malým státem s malým počtem obyvatel, nemá tolik možností vychovat své vlastní sportovce. Katar tedy nechce čekat na budoucí úspěchy a začal vyhledávat sportovce, kteří jsou úspěšní či talentovaní a nabízí jim velmi dobré finanční ohodnocení, své vybavené zázemí a další výhody, za reprezentování Kataru na významných sportovních událostech. Právě díky této strategii získal již několik medailí na Olympijských hrách.

Organizace sportovních událostí je dalším nástrojem, který Katar využívá ve své sportovní diplomacii. Úspěšnou organizací sportovního klání je stát schopen ukázat se v nejlepším světle a díky televiznímu vysílání se na akci podívají fanoušci z celého světa. Diváci i účastníci událostí uvidí stát v pozitivním duchu a tím se může zlepšit jeho obraz i v očích vysokých představitelů států. Není výjimkou, používat sportovní události pro neformální schůzky mezi prezidenty či premiéry. Pravděpodobně největším úspěchem je získání pořadatelského statusu Mistrovství světa ve fotbale v roce 2022. Vyhlášení proběhlo již v roce 2010 a Katar se intenzivně připravuje na pořádání velkého fotbalového svátku, souvisí s tím i vzdělání v nových profesích pro které byl vybudován speciální institut. Katar se již několikrát pokoušel získat hostitelský status pro Olympijské hry, avšak zatím nebyl úspěšný. Jak již bylo řečeno, Olympijské hry jsou symbolický mírový svátek a zároveň jsou nejsledovanější událostí, proto je pro Katar natolik důležité pořadatelství získat.

S pořadatelstvím akcí se pojí i třetí nástroj, který byl v této práci zkoumán. Katar se zaměřil i na pořádání sportovních seminářů, exhibičních akcí a také charitativních akcí. Tato činnost Kataru přináší další pozornost a rozšiřuje se jeho působení ve sportovním prostředí. Charitativní činnost spojená se sportem, kdy jsou například do center pro sociálně znevýhodněné děti investovány prostředky, opět Kataru přináší pozitivní pozornost. Charita je ve světě vnímána velmi pozitivně a i z tohoto důvodu se na ní Katar v posledních letech zaměřil. Pomáhají mu s tím i sportovci, kteří se účastní exhibičních zápasů, turnajů či představení a rozšiřují tím dobrý obraz o společnosti v Kataru.

Předposledním nástrojem, jenž byl zkoumán je podpora sportovních médií. V souvislosti s tímto tématem byla zkoumána televizní stanice Al-Džazíra. Vytvořením speciálního sportovního kanálu pro Blízký východ a severní Afriku si zajistila sledovanost z těchto regionů, avšak rozšiřováním do dalších částí světa je jejím hlavním tématem. Televizní stanice získala práva na vysílání francouzské první ligy a mnoha dalších významných fotbalových turnajů, zaměřuje se i na Spojené státy americké a další regiony. Získání práv pro francouzskou první ligu je spojené s nákupem fotbalového týmu Paris Saint-Germain, který v této lize působí. Katar tak získal prostor, který ovlivňuje, pro prezentaci svých úspěchů s pařížským klubem. Al-Džazíra je vlastněna státní společností a i díky obsahu zpráv, není považována za neustranné médium. Již mnohokrát byla kritizována za zaujaté zprávy. Katar si díky Al-Džazíře opět zlepšuje svůj obraz v očích veřejnosti.

Téma sponzoringu a nákupů ve sportovní oblasti je zároveň posledním nástrojem, který byl vymezen na začátku práce. Katarské státní společnosti se zaměřují na nákup významných sportovních aktiv a pravděpodobně nejznámějším příkladem je nákup francouzského fotbalového týmu Paris Saint-Germain společností *Qatar Sports Investments*.. Díky financím, které do klubu společnost přinesla, mohl získat mnoho hráčských posil a zvítězit několikrát ve francouzské první fotbalové lize. Katar si tak zajistil pozornost a zároveň je mnoha fanoušky podporován, jako zachránce klubu, který předtím nedosahovat takových výsledků. Státní společnost *Qatar Airways* se zaměřuje na sponzoring špičkových fotbalových týmů, po několik let sponzorovala španělský fotbalový tým FC Barcelona, poté přešla ke sponzoringu samotné FIFA. I díky sponzoringu je možné upozornit na sebe a to především díky logům umístěným na dresu hráče, či na stadionu. Katar pojal sportovní svět jako celek a vytvořením své značky sportovního oblečení dosáhl dalšího úspěchu. Značka BURRDA získává čím dál větší pozornost a sponzoringem různých klubů a týmů i mimo region Blízkého východu. Značka sponzoruje například britský tým Leicester City či *Aspire Academy*. Katar je země s velkými zásobami ropy, díky které má finanční

jistoty, ale zároveň je na ní závislá. Investice do sportu jsou nástrojem, jak tuto závislost omezit. Sport je i nástrojem lákání nových investorů do země, kteří přinášejí kapitál.

Katar není ve svém sportovním snažení vždy úspěšný a v posledních letech je často kritizován za nedodržování lidských práv dělníků na stavbách sportovních stadionů a hal. Zároveň se objevují pochybnosti ohledně získávání hostitelských statusů velkých sportovních událostí, v této souvislosti se hovoří o korupci a nákupech hlasů komisí. Tato negativní pozornost není pro Katar žádoucí a mohla by mu přinést komplikace v naplňování jeho plánu o budování pozitivního obrazu v mezinárodním prostředí.

Teze, která byla v práci zmíněna, říká, že Katar se zaměřil na sportovní diplomacii také z důvodu zlepšení své pozice mezi státy Blízkého východu. Katar se v minulých měsících dostal do vážné potyčky se svými sousedy, a právě v tu chvíli se uskutečnil nákup fotbalového útočníka Neymara. Obchod přilákal pozornost zpět do Kataru, který tak získal pozornost pokud by jí potřeboval v souvislosti s konfliktem se sousedy.

S dobrou mezinárodní pověstí souvisí nárůst turismu, který by pro Katar znamenal možnost diverzifikaci jeho zdrojů. Katar se snaží o přilákání turistů a kapitálu ze zahraničí, a nebýt závislým jen na vývozu ropy, který je do budoucna nejistý. Turistický ruch by byl spojen s využíváním moderních stadionů, které jsou v mnoha případech otevřeny veřejnosti.

Katar tedy intenzivně používá všechny nástroje, které byly vymezeny na začátku práce a v jejich využívání je konzistentní a daří se mu je navzájem propojovat. Právě jasné propojení jednotlivých nástrojů, kdy různé společnosti jsou vlastněny jedním člověkem, který je spřízněn s katarskou královskou rodinou, dávají jasný obraz o strategii Kataru. Zároveň veškeré aktivity podnikané v oblasti sportu jsou plánovány, a mají cíl přinést Kataru pozitivní pozornost. Vytvořením strategie získal rámec, podle kterého se řídí a postupně proniká do všech oblastí

sportovního prostředí. Katar aktivně buduje svou pověst sportovní velmoci všemi dostupnými prostředky.

Seznam literatury a zdrojů

Al Jazeera Media Institut (nedatováno). *MOU With The Education City Mosque In Qatar* (<http://institute.aljazeera.net/en/news/2018/04/180411123322411.html>, 1. 4. 2018).

Al Jazeera (nedatováno). *Connect* (<https://www.aljazeera.com/connect/>, 16. 4. 2018).

Amara, M (2013). *The Pillars of Qatar's International Sport Strategy*. 29. 11. 2013 (<http://www.e-ir.info/2013/11/29/the-pillars-of-qatars-international-sport-strategy/>, 13. 4. 2018).

Arabian business (2016). *Qatar's QNB becomes main sponsor of Turkish football giant*. 23. 6. 2016 (<http://www.arabianbusiness.com/qatar-s-qnb-becomes-main-sponsor-of-turkish-football-giant-638666.html>, 13. 4. 2018).

Aspire Football Dreams (nedatováno). *The Project* (<http://www.football-dreams.com/>, 13. 4. 2018).

Aspire Zone (2017). *What we do?* (<http://www.aspirezone.qa/whatwedo.aspx?lang=en>, 13. 4. 2018).

Aspire Zone (nedatováno). *Aspire Zone Foundation* (https://archive.is/20120720063326/http://www.aspirezone.qa/corporate_aspire_zone_foundation.aspx#selection-401.79-401.198, 23. 3. 2018).

Attali, M. (2014). The 2006 Asian Games: self-affirmation and soft power. *Leisure studies* 35 (4), s. 470–486.

BBC (2013). *Qatari emir Sheikh Hamad hand spower to son Tamim*. 25. 6. 2013 (<http://www.bbc.com/news/world-middle-east-23026870>, 13. 4. 2018).

BBC (2018). *Qatar Profile. Timeline*. 8. 1. 2018 (<http://www.bbc.com/news/world-middle-east-14702609>, 15. 4. 2018).

Black, D. – Peacock, B. (2013). Sport and Diplomacy. In: Cooper, A. – Heine, J. – Thakur, R., *The Oxford Handbook of Modern Diplomacy* (Oxford: Oxford University Press), s. 708–728.

Booth, R. – Kelly, A. (2016). Migrant workers in Qatar still at risk despite reforms, warns Amnesty. *The Guardian* 13. 12. 2016 (<https://www.theguardian.com/global-development/2016/dec/13/migrant-workers-in-qatar-still-at-risk-despite-reforms-warns-amnesty>, 16. 4. 2018).

Brannagan, Paul M. – Giulianotti, R. (2015). Soft Power and Soft Disempowerment: Qatar, Global Sport and football's 2022 World Cup Finals. *Leisure Studies* 34 (6), s. 703–719.

Brown, G. (2013). Qatar world championships takes shape amid questions. *Velo News* 5. 2. 2013 (http://www.velonews.com/2013/02/analysis/qatar-world-championships-takes-shape-amid-questions_274061, 15. 4. 2018).

Burrda Sport (nedatováno a). *Who We Are* (<https://www.burrdasport.com/who-we-are>, 13. 4. 2018).

Burrda Sport (nedatováno b). *Partners* (<https://www.burrdasport.com/partners>, 13. 4. 2018).

Commercial Bank (nedatováno). *Sponsorship* (<http://www.cbq.qa/en/aboutus/community/pages/sponsorship.aspx>, 13. 4. 2018).

Conn, D. (2017). Thousands Qatar world cup workers subjected life threatening heat. *The Guardian* 27. 9. 2017 (<https://www.theguardian.com/football/2017/sep/27/thousands-qatar-world-cup-workers-life-threatening-heat>, 16. 4. 2018).

Diamond League (nedatováno). *Official Stadium* (<https://doha.diamondleague.com/info/stadium/>, 25.3.2018).

Diamond League (2017). *IAAF DIAMOND LEAGUE*. 1. 9. 2017 (https://www.diamondleague.com/fileadmin/IDL_Default/files/documents/2017/Brussels/DiamondRaceWinners.pdf, 13. 3. 2018).

Doha Goals Forum (nedatováno a). *Agenda* (<http://dohagoals.com/en/agenda/home>, 13. 3. 2018).

Doha Goals Forum (nedatováno b). *Speakers* (<http://dohagoals.com/en/speakers/2015>, 13. 3. 2018).

Dolphin Energy (nedatováno). *Sports* (<http://www.dolphinenergy.com/sports#>, 13. 4. 2018).

DW (2004). *A Brazilian in Qatar*. 5. 4. 2004 (<http://www.dw.com/en/a-brazilian-in-qatar/a-1132576>, 15. 4. 2018).

El-Oifi, M. (2011). What to do about Al-Jazeera? *Le Monde* (<https://mondediplo.com/2011/09/13aljazeera>, 23. 3. 2018).

F1 Network (2009). *First Qatari drives Williams F1*. 11. 12. 2009 (<http://www.f1network.net/main/williams-f1/s107/st152376/first-qatari-drives-williams-f1>, 13. 4. 2018)

FC Barcelona (2016). *FC Barcelona and Qatar Airways extend sponsorship agreement* (<https://www.fcbarcelona.com/club/news/2016-2017/fc-barcelona-and-qatar-airways-extend-sponsorship-agreement>, 13. 4. 2018).

Fiba Asian Cup nedatováno. *Profile* (<http://www.fiba.basketball/asiacup/2017/Qatar#tab=profile>, 13. 4. 2018).

FIFA (2017). *Qatar Airways announced as Official Partner and Official Airline of FIFA until 2022*. 19. 7. 2016 (<http://www.fifa.com/about-fifa/news/y=2017/m=5/news=qatar-airways-official-partner-airline-fifa-2882728.html>, 13. 4. 2018).

Finn, T. (2016). Qatar's recruited athletes stir debate on citizenship. *Reuters* 25. 8. 2016 (<https://www.reuters.com/article/us-qatar-olympics-nationality/qatars-recruited-athletes-stir-debate-on-citizenship-idUSKCN11015P>, 13. 4. 2018).

Garcia, B. – Amara, M. (2013). Media perceptions of Arab investment in European football clubs: the case of Malaga and Paris Saint Germain. *Sport & EU Review*, 5 (1), s. 5–20.

Gregory, B. (2011). American Public Diplomacy: Enduring Characteristics, Elusive Transformation. *The Hague Journal of Diplomacy* 6 (3-4), s. 351–372.

Gulf News (2013). *Line of succession: The Al Thani rule in Qatar*. 24. 6. 2013 (<http://gulfnews.com/news/gulf/qatar/line-of-succession-the-al-thani-rule-in-qatar-1.1201210>, 13. 4. 2018).

Gulf Time (2017). *Khalifa stadium gets ready for Qatar Open*. 24.12.2017 (<http://www.gulf-times.com/story/575898/Khalifa-stadium-gets-ready-for-Qatar-Open>, 23. 3. 2018).

Hammond, A. (2017). *Pop Culture in North Africa and The Middle East* (Santa Barbara. ABC-CLIO).

IAAF (2010). *IAAF Diamond league - Diamond race : How It Works*. 13.5.2010 (<https://www.iaaf.org/news/news/iaaf-diamond-league-diamond-race-how-it-works>, 25.3.2018).

ICSS (nedatováno a). *About the ICSS* (<http://www.theicss.org/en/about/section/what-we-stand-for>, 13. 4. 2018).

ICSS (nedatováno b). *Qatar Charity and ICSS sign partnership to strengthen sport values* (<http://www.theicss.org/en/news/read/qatar-charity-and-icss-sign-partnership-to-strengthen-sport-values>, 13. 4. 2018).

Josoor Institut (nedatováno). *About Us* (<http://www.josoorinstitute.qa/about-us/josoor-institute>, 13. 4. 2018).

Kovessy, P. – Shatri, S. S. (2014). Qatar win shosting rights for 2019 World Championships in Athletics. *Doha News* 18.11.2014 (<https://dohanews.co/doha-iaaf-world-championships-host-city/>, 16. 4. 2018).

Kramnik, V. (2014). Qatar Chess Master from November 25. *Gulf Times* 9. 11. 2014 (<http://www.gulf-times.com/story/415683/Qatar-Chess-Masters-from-November-25>, 13. 4. 2018).

Life in Aspire (nedatováno a). *Aspire Zone, World's finest sport destination* (<http://www.lifeinaspire.qa/ArticleDetail.aspx?lang=en&id=11#.WrUPVC7wbI>, 13. 4. 2018).

Life in Aspire (nedatováno b). *Hamad aquatic Centrum* (<http://www.lifeinaspire.qa/ArticleDetail.aspx?lang=en&id=15#.WrUQJi7wbIU>, 23. 3. 2018).

Mabillard, V. – Jádi, D. (2011). *Sports as Cultural Diplomacy: How Sport Can Make a Difference in Intercultural Relations. Institute for Cultural Diplomacy* (https://sportdiplomacy.files.wordpress.com/2011/11/sports-as-cultural-diplomacy_en1.pdf, 15. 3. 2018).

Maese, R. (2016). Qatar wanted an Olympics team. So it recruited one from 17 other countries. *The Washington post* 9. 8. 2016 (https://www.washingtonpost.com/sports/qatar-olympians-hail-from-multiple-countries/2016/08/09/301dd982-5e6f-11e6-8e45-477372e89d78_story.html?utm_term=.e7c4f3ec5b50, 15. 4. 2018).

Malyon, E. (2017). Neymar's move from Barcelona to PSG is an era-defining transfer - it will alter the European footballing landscape forever. *Independent* 2. 8. 2017 (<https://www.independent.co.uk/sport/football/transfers/neymar-transfer-news-psg-barcelona-200m-cost-fee-real-madrid-weak-a7868806.html>, 13. 4. 2018).

Mellisen, J. (2013). Public Diplomacy. In: Cooper, A. – Heine, J. – Thakur, R., *The Oxford Handbook of Modern Diplomacy* (Oxford: Oxford University Press), s. 344–356.

Moto GP (nedatováno). *Qatar: the jewel in the desert* (<http://www.motogp.com/en/event/Qatar>, 16. 4. 2018).

Murray, S. (2012). The Two Halves of Sports-Diplomacy. *Diplomacy & Statecraft* 23 (3), s. 576–592.

Murray, S. (2013). Moving Beyond the Pingpong Table. *Public Diplomacy Magazine* 2013 (9), s. 11–16.

Nanji, N. (2018). New Qatar World Cup corruption scandal over secret 100m deal between FIFA and BeIn. *The National* 21. 1. 2018 (<https://www.thenational.ae/sport/football/new-qatar-world-cup-corruption-scandal-over-secret-100m-deal-between-fifa-and-bein-1.697343>, 16. 4. 2018).

Nauright, J. (2013). Selling Nations To The World Through Sports: Mega Events And Nation Branding As Global Diplomacy. *Public Diplomacy Magazine* 2013 (9), s. 22–27.

Nichols, P. (2005). Qatar using black gold to tap into top performers. *The Guardian* 13. 12. 2005 (<https://www.theguardian.com/sport/2005/dec/13/gdnsport3.sport2>, 13. 4. 2018).

Northwestern University (nedatováno). *Sport Law and Governance - The Rules that Regulate that Sport Organization* (<http://www.qatar.northwestern.edu/education/executive/sport-law.html>, 13. 4. 2018).

Nye, J. S. (2004). *Soft Power: The Means to Success in World Politics* (New York: Public Affairs).

Olympic (2017). *IOC makes historic decision by simultaneously awarding olympic games 2024 to paris and 2028 to Los Angeles*. 13. 9. 2017

(<https://www.olympic.org/news/ioc-makes-historic-decision-by-simultaneously-awarding-olympic-games-2024-to-paris-and-2028-to-los-angeles>, 16. 4. 2018).

Olympic Council of Asia (nedatováno). *Doha 2006* (<http://www.ocasia.org/game/GameParticular.aspx?9QoyD9QEWPeZTxxkPP/brRA==>, 13. 4. 2018).

Pigman, G. A. (2014). International Sport and Diplomacy's Public Dimension: Governments, Sporting Federations and the Global Audience. *Diplomacy & Statecraft* 25 (1), s. 94–114.

Platt, O. (nedatováno). World Cup 2022: Stadiums, tickets and controversy around the Qatar tournament. *Goal* (<http://www.goal.com/en-in/news/world-cup-2022-stadiums-ticket-details-controversy-around/t37kdh37q7ut1jcard2roka2e>, 16. 4. 2018).

PSG (2017). *Paris Saint-Germain return to Doha for Qatar winter tour*. 20. 12. 2017 (<https://en.psg.fr/pro/article/paris-saint-germain-return-to-doha-for-qatar-winter-tour>, 13. 4. 2018).

Qatar Motor and Motorcycle Federation (nedatováno). *About Us* (<http://qmmf.com/qatar-motor-and-motorcycle-federation/>, 13. 4. 2018).

Qatar Tribune (2016). *Carlos is Al Arabi Coach; says 2022 to be best* (<http://archive.qatar-tribune.com/viewnews.aspx?d=20150603&cat=sports1&pge=1>, 13. 4. 2018).

Qatar Tribune (2018). *Qatar Charity*. 18. 2. 2018 (<http://www.qatar-tribune.com/news-details/id/112367>, 13. 4. 2018).

Qatar University (nedatováno a). *Sport Science Program*. 27. 3. 2018 (<http://www.qu.edu.qa/artssciences/sportscience/>, 13. 4. 2018).

Qatar University (nedatováno b). *Sport Management*. 5. 11. 2012 (http://www.qu.edu.qa/sportscience/sport_management.php, 13. 4. 2018).

Qatar University (nedatováno c). *Exercise and Fitness*. 5. 11. 2012 (<http://www.qu.edu.qa/sportscience/exercise.php>, 13. 4. 2018).

Qatar University (nedatováno d). *Physical Education*. 5. 11. 2012 (http://www.qu.edu.qa/sportscience/physical_education.php, 13. 4. 2018).

Qatar Cross Country Rally (nedatováno a). *About Us* (<http://qatarcrosscountry.com/about/>, 16. 4. 2018).

Qatar Cross Country Rally (nedatováno b). *Home* (<http://qatarcrosscountry.com/>, 16. 4. 2018).

Qatar Foundation (2014). *Empowerment through sport*. 22. 5. 2014 (<https://www.qf.org.qa/content/the-foundation/issue-65/empowerment-through-sport>, 13. 4. 2018).

Qatar is booming (2017). *Aspire Zone Foundation unveils The 12th Player Tournament for Football Fan Associations*. 10. 4. 2017 (<http://www.qatarisbooming.com/article/aspire-zone-foundation-unveils-12th-player-tournament-football-fan-associations>, 13. 4. 2018).

Qatar living (2015). *Ten famous people from Qatar* (<https://www.qatarliving.com/forum/welcome-qatar/posts/ten-famous-people-qatar>, 13. 4. 2018).

Qatar masters (nedatováno). *History* (<http://www.qatar-masters.com/history>, 13. 4. 2018).

Qatar Olympic Comitee (2011). *Sport sector strategy* (http://www.aspire.qa/Document/Sports_sector_strategy_final-English.pdf, 13. 4. 2018).

Qatar Olympic Comitee (nedatováno a). *New Events* (<http://www.olympic.qa/en/Events/Pages/default.aspx>, 16. 4. 2018).

Qatar Olympic Comitee (nedatováno b). *Doha 2023 FINA World Championships* (<http://www.olympic.qa/en/events/Pages/Doha-2023-FINA-World-Championships.aspx>, 16. 4. 2018)

Qatar Olympic Comitee (nedatováno c). *New Events* (<http://www.olympic.qa/en/Events/Pages/default.aspx>, 13. 4. 2018).

Qatar Olympic Comitee (nedatováno d). *Vision and Mission* (<http://www.olympic.qa/en/AboutQOC/Pages/VisionMission.aspx>, 13. 4. 2018).

Qatar Sports Tamniya (2015). *Naturalized players dominate Qatar's scene*. 11. 2. 2015 (<http://qatarsportstanmiya.org/naturalized-players-dominate-qatars-sports-scene/>, 13. 4. 2018).

Qatar Tennis Federation (nedatováno a). *Qatar Exxon mobil Open 2018* (<http://www.qatartennis.org/tournaments/qatar-exxonmobil-open-2018/>, 16. 4. 2018).

Qatar Tennis Federation (nedatováno b). *Qatar Total Open 2018* (<http://www.qatartennis.org/tournaments/qatar-total-open-2018/>, 16. 4. 2018).

Qatar Tennis Federation (nedatováno c). *Qatar ITF Junior tournament kicks off* (<http://www.qatartennis.org/qatar-itf-junior-tournament-kicks-off/>, 16. 4. 2018).

Reiche, D. (2014). Investing in sporting success as a domestic and foreign policy tool: the case of Qatar. *International Journal of Sport Policy and Politics* 7 (4), s. 489–504

Sinnott, J. (2011). *Qatari take over heralds new dawn for Paris Saint-Germain*. *BBC* 3. 8. 2011 (<http://www.bbc.com/sport/football/14393012>, 13. 4. 2018).

Smith, M. (2018). *Qatari sheikh's ownership of La Liga's Malaga: When a football dream turns sour*. *Arab News* 17. 2. 2018 (<http://www.arabnews.com/node/1248651/sports>, 13. 4. 2018).

Snoj, J. (2017). *A guide to the most powerful families in Qatar*. 24. 2. 2017 (<http://priyadsouza.com/powerful-families-qatar-al-thani/>, 13. 4. 2018).

Stenden Qatar (nedatováno). *Sports management 1 and 2* (<http://www.stenden.edu.qa/grand-tour/sports-management-1-and-2/>, 13. 4. 2018).

Sweney, M. (2011). Al-Jazeera to launch sports news channel in Middle East and north Africa. *The Guardian* 27. 10. 2011 (<https://www.theguardian.com/media/2011/oct/27/al-jazeera-sports-news-channel>, 13. 4. 2018).

The World Folio (2016). Land of sport: Qatar positions itself as worldclass sports destination. *The World Folio* (<http://www.theworldfolio.com/news/land-of-sport-qatar-positions-itself-as-worldclass-sports-destination/4088/>, 16. 4. 2018).

Trunkos, J. – Heere B. Sport diplomacy: A Review of how sports can be used to improve international relationships. In: Estherick, C. – Baker, R. – Jackson, S. – Sam, M., *Case Studies In Sport Diplomacy* (Virginia: Fit Publishing).

Union Cycliste internationale (2016). World Tour teams set to boycott 2016 World Championships team time trial. *Cycling News* 10. 8. 2016 (<http://www.cyclingnews.com/news/worldtour-teams-set-to-boycott-2016-world-championships-team-time-trial/>, 16. 4. 2018).

Walker, L. (2015). Qatar has 'the solution to host F1 race, its motor sport chief says. *Doha News* 2. 7. 2015 (<https://dohanews.co/qatar-has-the-solution-to-host-f1-race-its-motor-sports-chief-says/>, 16. 4. 2018)

Wilson, J. (2017). Neymar's Transfer from Barcelona to PSG Defies Belief on All Levels. *Sports Illustrated* 3.8.2017 (<https://www.si.com/soccer/2017/08/03/neymar-transfer-psg-barcelona-world-record-fee>, 15. 4. 2018).

Wright, A. (2017). Barcelona reveal details sponsorship agreement with Qatar Airways. *Calcio Finanza* (<http://en.calciofinanza.com/2017/06/08/barcelona-reveal-details-sponsorship-agreement-qatar-airways/>, 13. 4. 2018).

Yeretzian, K. (2017). How naturalization of foreign players affects Arab sports. *Al Arabiya* 17. 1. 2017 (<http://english.alarabiya.net/en/sports/2017/01/17/How-naturalization-of-foreign-players-affects-Arab-sports.html>, 13. 4. 2018).

Resumé

This thesis deals with the subject of sports diplomacy as a foreign policy tool with Qatar. The first chapter introduces theoretical concepts from authors, who are interested in cultural and sports diplomacy. Sports diplomacy is an emerging concept therefore there is not one set definition and hence multiple views are discussed.

The second chapter deals with factors that affect sports diplomacy in Qatar. The first factor is Qatar's royal family, who are pivotal to foreign policy. Qatar developed a special strategy for sports diplomacy that brings different tools into the sports diplomacy equation. Qatar also built modern sporting facilities in the „Aspire Zone“, which is often used by sports clubs and teams from around the world.

The following chapters deal with individual sports diplomacy tools. The first tool is participation in main sporting event, for example the Olympic games. The Olympic games is the most important sporting event, every two years for athletes and fans and Qatar knows this. Qatar also participates in other competitions for example in football and handball. A topic that is associated as a tool contributing to the phenomenon of athlete naturalisation in Qatar.

The second tool is the hosting of sports events by Qatar. Qatar wants to host almost every competition in the world. The greatest success to date is the football World Cup in 2022. Qatar is building many stadiums and sports halls for future sport events, but with this is connected criticism, because Qatar does not respect human rights of its workers.

Qatar also organises charity events connected with sporting celebrities. The tool is used mainly for new sporting event that require good public image and relations throughout the world.

The fourth tool is investing and supporting media, and especially the tv station Al-Jazeera, which is a state backed and owned organisation. Al-Jazeera has a dedicated channel for sporting events and associated news. It broadcasts all over

Middle East, North Africa and Europe, especially in France as well as the United States. As it is state owned the Qatari government can influence program broadcasting.

Another important tool is the investment in major international sports clubs. The most obvious being the purchase of french football club Paris Saint-Germain and football club Malaga in Spain. In the sphere of sponsorship Qatar Airways are very active, for example they were connected with FC Barcelona and are now a leading sponsor of FIFA. Another state investment is the brand of sportswear BURRDA.

In conclusion using sports diplomacy tools, Qatar wants to improve its image and soft power in the eyes of the world. Using sports diplomacy successfully and organising sports events attracts more attention and builds its position as a sporting power on the global stage.